Nr. 54 (15.144). Lwów, piątek 10. marca 1939. Rok LX.
Ч. 54 (15.144). Львів, пятниця 10. березня 1939. Рік LX.
Opłata pocztowa uiszczona gotówką.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація:
ЛЬВІВ РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-41
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 501.050.
" Банку Чеських Леґіон
Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) 5.00 зол
чвертьрічно . . . . . 15.00 "
піврічно . . . . . . 30.00 "
річно . . . . 60.00 "
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Нема мови про якунебудь чеську диктатуру у Карпатській Україні.

Переговори карпатоукраїнського уряду з Прагою.

(Телефоном від нашого кореспондента.)

Прага, 8-го березня.

(рг) Справа реконструкції уряду Карпатської України далі у центрі уваги чеських політичних кол.

Сьогодні виявляється, що попередній розділ ресортів не остаточний. Міністр Клочурак у порозумінні з премієром Волошином зажадав категорично віддати в українські руки ресорт міністерства внутрішніх справ, негайно затвердити буджет, доповнити особовий склад уряду, якнайскоріше скликати сойм та взагалі вияснити цілу низку спірних і неполаднаних досі справ.

Переговори ведуть спільно: міністр Клочурак і повновласник уряду для делімітаційних справ з Мадярщиною д-р Юрій Бращайко. В часі переговорів, що триватимуть ще кілька днів, устійнили дотепер, що уряд Карпатської України буде доповнений одним українцем міністром без теки і двома віцеміністрами українцями. На становище міністра без теки для справ позакраєвих звязків і делімітації буде десигнований завтра д-р Юрій Бращайко, двома віцеміністрами стануть: судовий радник Юліян Перевузник і лікар д-р Микола Долинай. Всі вони дали вже на предложення нових становищ свою згоду. Справа передачі міністрові Клочуракові також міністерства внутрішніх справ є ще темою переговорів, але є поважне запевнення, що її поладнають позитивно. Поладнана також справа буджету, який центральний уряд признав у проєктованій висоті, тобто 330 міліонів.

Нині Ваш кореспондент мав розмову з міністром Клочураком і д-ром Бращайком на тему переговорів з центральним урядом. Оба міністри заявили, що

ПРАВА КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ, ЯК РІВНОПРАВНОЇ ФЕДЕРАТИВНОЇ ОДИНИЦІ БУДУТЬ УПОВНІ ЗБЕРЕЖЕНІ,

як також національний український політичний характер краю. Взагалі нема мови про якунебудь чеську диктатуру в Карпатській Україні, якої політично-громадське життя піде дотеперішнім руслом. Всі вістки про уневажнення виборів і розписання нових — безосновні. Сойм буде скликаний на 14-го або найпізніше ще на 21-го цього місяця. Справу цю вирішать завтра. Січі не розвяжуть. Всякі поголоски про збройні конфлікти між Січами та військом під командуванням ґен. Прхалі також неправдиві. Це мав нагоду ствердити Ваш кореспондент розмовляючи телефонічно з Хустом.

Що торкається господарської співпраці з Чехією — оба міністри заявили, — що вона буде прийнята тільки на тих секторах, де принесе обєктивну дійсну користь, при чому остаточне право рішення в кожнім випадку залишено карпатоукраїнському урядові.

У справі приміщення української еміграції в Карпатській Україні заявили оба міністри, що ніяких спеціяльних заряджень проти цеї еміграції не буде за винятком окремих, індивідуальних випадків, коли треба було би паралізувати екстремістичні випадки, що могли би знову загрожувати інтервенцією сусідніх держав. У Карпатській Україні хочемо тільки праці для Карпатської України і тільки для неї, **того єдиного малого, але безцінного, скарбу самостійности одної вітки українського народу.** Змарнувати його булоби для нас необчисленною шкодою — сказав міністр Клочурак. Що торкається засилля чеського урядництва — заявив мін. Клочурак — то тенденція дуже сильної редукції буде переведена.

В Хусті повний спокій. Праця обох делеґатів карпатоукраїнського уряду в Празі проходить в повній гармонії з головою уряду премієром д-ром Волошином.

Прага - Хуст - Братислава

НІМЕЦЬКА ПРЕСА ПРО ЧЕСЬКІ ЦЕНТРАЛІСТИЧНІ НАМАГАННЯ.

ВІДЕНЬ. УПС. Вся сьогоднішня преса знову присвячує багато місця конфліктові між Прагою і Хустом. Міністр Ревай вислав до Хусту телеграму, в якій просить повновласти для ведення господарських переговорів з Німеччиною і просить однодумців зберегти рівновагу духа

„Ноєс Вінер Таґеблят" описує нову ситуацію і стверджує, що це неможливе, щоб чехи настільки втримували свій вплив у Карпатській Україні, щоби міністром внутрішніх справ був чех.

„Фелькішер Беобахтер" пише на підставі заяви ґен. Прхалі, що відкликання мін. Ревая прийшло після ноти уряду одної держави, яка цього домагалася. У великій статті під наголовком „Прага-Хуст-Братислава" пише цей часопис, що празький уряд, правда, запевняє, що уряд не противиться змаганням українців до рівноправности. Але підчас коли українці і словаки хочуть, щоби держава була справді федеративна, то в Празі перемагають централістичні тенденції. Це особливо виявилося в тому, що Прага вислала проти волі Хусту ґен. Прхалю на міністра Карпатської України. Тоді тільки з трудом можна було перемогти протест українців. Тепер при зміні уряду ген. Прхалі віддано найважніші ресорти. Празький уряд мотивує своє встрявання тим, що по віденськім арбітражі прийняв на себе зобовязання зберігати в краю лад і порядок. Дивне, що Прага в цьому випадку покликується на арбітраж, який мав у дійсности забезпечити самостійність українського народу.

Фінансові справи теж не в порядку. Хустський уряд стоїть на становищі, що він має право диспонувати податками, зібраними в Карпатській Україні і покривати ними свої фінансові потреби. Зобовязання супроти Праги можуть бути предметом окремої умови. Празький уряд не погоджується з таким становищем і вимагає, щоб зібрані податки передавати до Праги, а урядові Карпатської України радить продавати своє майно.

Далі часопис пише, що Прага намагається викликати враження, що дотеперішнього українського курсу не нарушено. Доказ, що новий член уряду Карпатської України належить до У. Н. О. Але Прага промовчує факт, що ґен. Прхаля дістав найважніші ресорти. Треба ще додати факт проволоки у скликанні карпатоукраїнського сойму. Централістична система Праги намагається перешкодити розвиткові поодиноких народів республики і перемінї держави у справжню федерацію. Подібні проблеми є й між Прагою і Братиславою. Коли Прага виправдується віденським арбітражем, то треба сказати, що метою арбітражу було національне визволення і на його підставі уряд обовязаний уможливити співпрацю народів, а не творити центральну надвладу.

Часопис **„Вінер Ноєсте Нахріхтен"** приносить вістки про арештування в Карпатській Україні. Ген. Прхаля заявив, що продовжуватиме український курс уряду і не буде перешкоджувати розвиткові українства, але його виступ проти Січі і арештування свідомих українців тому суперечать.

ШИРІТЬ НАШ ЧАСОПИС!

„Нова Свобода" з каганцем ґен. Прхалі.

Чеське Пресове Бюро подає, що **„Нова Свобода"**, офіційний орган Українського Національного Обєднання, у найновішому числі обговорює справу іменування ґен. Прхалі міністром внутрішніх справ Карпатської України. „Нова Свобода" пише, що це іменування не означає зміни політики центральної влади у відношенні до Карпатської України. Таксамо політика уряду Карпатської України не буде змінена. Іменування ґен. Прхалі, буде запорукою, що в Карпатській Україні запанує мир і порядок. Невідповідальні кола намагаються поширювати неправдиві вістки в цій справі та в той спосіб викликують паніку, але все те не має ніяких основ, бо політична лінія уряду Карпатської України не буде змінена.

Так пише „Нова Свобода". Маємо рідку нагоду сконфронтувати цю статтю з телефонічною реляцією нашого кореспондента з Праги, яку містимо на іншому місці цього числа. Довідуємося з неї реляції, що міністр Клочурак у порозумінні з премієром Волошином **категорично домагається, щоб ресорт міністерства внутрішніх справ Карпатської України був в українських руках.** А „Нова Свобода" пише, що іменування ґен. Прхалі міністром внутрішніх справ Карпатської України „буде запорукою, що в Карпатській Україні запанує мир і порядок". Виходить із цього, що „Нова Свобода" не віддзеркалює дійсних настроїв краю, **не віддзеркалює тієї боротьби, яку веде український нарід Закарпаття за свою повноправність.** Ця стаття „Нової Свободи" — це доказ, що воно значить, коли ресорт міністерства внутрішніх справ, якому підлягає цензура, знайшовся в руках не українця, але чеського ґенерала, що не має нічого спільного зі змаганнями українського народу й українською національною політикою.

Тінь чужинецького міністра внутрішніх справ в уряді Карпатської України впала на карпатоукраїнську пресу, заслонюючи її, як хмара сонце. Але треба вірити, що хмара швидко зникне з обрію і блисне сонце золоте і ясне.

Каганець ґен. Прхалі на українській пресі не поможе ані йому ані тим, кого він у Карпатській Україні репрезентує.

Велика гра Франції.

(Від власного кореспондента.)

Париж, 6. березня 1939.

Столиця Франції пережила в дні 2. березня дві великі хвилини, під впливом двох вісток, що зворушили всіх парижан.

Білий дим, що добувся із даху конкляве по третьому голосуванні, проголосив Святим Отцем улюбленця всієї католицької Франції, кардинала Пачеллія, нині Пія XII-го, того самого, що два роки тому молився, як папський леґат при печері Св. Бернадетти із Люрду, того самого, що два роки тому лежав простягнений молячись перед гробом св. Тереси із міста Лізіє біля Парижа, а потім благословив мільйонову юрбу французьких католиків, що викликувала імя попереднього папи голосним: „Нехай живе". Кардинала Пачеллія витав тоді французький уряд як монарха (цікаво підкреслити, що був це уряд людового фронту!). Військо репрезентувало зброєю від Мантони над італійським кордоном аж до Парижа, у хвилині, як переїздив кардинальський поїзд, двох міністрів виїхало було назустріч кардинала на сам кордон Франції, а у Парижі кардинал Пачеллі був гостем президента Франції.

Тут усі говорили, що кардинал Пачеллі є кандидатом на папу французьких кардиналів. Тому з такою великою радістю розхоплювала паризька юрба щораз нові видання вечірніх щоденників із звідомленням про вислід конкляве. Вчора італійське радіо виступило було дуже гостро проти французьких кардиналів, а головно проти французького кардинала Вердіє за акцію перед вибором нового папи.

Ще кілька днів тому італійська преса відважилась була написати, що кардинал Пачеллі не сміє стати папою. В останній хвилині італійські щоденники змінили були свою поведінку, одначе нема найменшого сумніву, що це тимчасове пізніше стягнене „вето" було рішальне для збору кардиналів. В нинішній добі, у т. зв. добі сильних, колеґія кардиналів поставила на чоло Вселенської Церкви одну з найбільших сучасних індивідуальностей Католицької Церкви.

Дозволимо собі тут пригадати, що в Римі є пересуд, що першим голосуванням підчас конкляве кермує чорт, другим: люди, а третім св. Дух. Кардинал Пачеллі є вибраний папою при третьому голосуванні. Сьогодні ввечір у Парижі крім ґазет робили теж світлі торговельні обороти цукорні та крамниці із вином, бо є тут звичай, що в день вибору нового папи діти їдять солодощі, а всі пють на здоровля нового папи добре, перлисте і тут таке дешеве шампанське вино.

*

Сьогодні вранці рада французьких міністрів призначила першим амбасадором Франції при уряді ген. Франка маршала Петена; ця номінація викликала зрозумілу сензацію в політичному світі. Від кількох днів говорили у Парижі, що маршала Петена будуть просити від уряду прийняти місію наладнати добросусідські взаємини Еспанії з Францією.

83-літній маршал Франції Петен почуває себе ще й нині зовсім молодою людиною. Знаменитий полководець у бельгійській кампанії, в боротьбі під Артуа взимі 1914—1915, у боротьбі в Шампанії у вересні 1915 р., він вславився головно як герой оборони Вердену, в рр. 1925——1926 він розбив у Мароко повстання Абд ель Кріма. Як професор военної школи у Парижі він мав пильного учня, що звався Франко — тепер вожда національної Еспанії.

Професор зустрінеться тепер з учнем.

Зі зрозумілою увагою стежить за цим іменуванням Італія, яка свідома, що призначення маршала Петена амбасадором Франції у Бурґосі є тісно злучене з приявністю італійських відділів в Еспанії, яких мають відкликати вже незабаром з Іберійського півострову згідно зі заявою Мусолінія та зобовязанням ген. Франка. Вся французька національна преса витає зі захопленням цей новий зручний крок премієра Даляділє, зате соціялістично-комуністичні ґазети кидають нові громи на французького премієра Даляділє та на французького міністра закордонних справ Бонне за цю їхню чергову „зраду Франції".

Берлін, який висловлюється завжди у своїй пресі з великою пошаною до маршала Петена, твердить, що „французький уряд хоче цією номінацією наздігнати в Еспанії прогаяний час". Льондон ґратулює Парижеві за „зроблений вибір.

А кожний француз тепер відчуває, що його міністерство закордонних справ веде на Іберійському півострові без сумніву трудну, але великого стилю дипльоматичну гру.

Юрій Студинський.

Пересторога.

Отсим подаємо до ласкавого відома, що конкурентні фірми, переважно жидівські, складають оферти на поревія різних товарів українським кооперативам і установам, як теж приватному купецтву, буцімто на фірма вже зліквідована через відібрання нам концесії і продажі наших авт!

Заявляємо, що все це незгідне з правдою, бо наша фірма працює увесь час уже від десяти літ і надалі працюватиме як досі серед нашого Громадянства, тому просимо ласкаво і дальше присилати нам свої порічення.

З поважанням

БРАТИ ДМИТЕРКИ

конц. підприємство самоходово-перевозове

Львів, Ринок ч. 43. Тел. 272-48.

Дещо з Волині.

ВОЛИНСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНИЙ БАНК.

Дня 26. II. відбулися загальні збори кооперативного „Волинського Торговельного Банку" в Луцьку, б. кредит. кооперативи „Стир". Згаданий банк поставив собі завданням обслуговувати наше молоде купецтво. Наскільки він потрібний і життєвий, свідчить про це швидкий зріст його членів, власних капіталів та оборотів, хоч — треба це зазначити — повстав він із сотиків і назагал його операції ще не такі великі, які повинні б бути.

Про життєвість „Вол. Торг. Банку" свідчить і присутність на зборах значної кількости членів, представників господарських установ і преси. Порядок дня вичерпувався звітами, затвердженням білянсу, признанням органам управи абсолюторії, ухваленням буджету й іншими постановами. З цих останніх треба відмітити збільшення вдвоє (до 2.000 зол.) розміру позичок купцям на торговельні операції.

„Вол. Торг. Банк", почавши з малого, пійшов на добру дорогу. Залишається побажати йому дальших успіхів.

СТРАШНА СТАТИСТИКА ТА ЇЇ НАСЛІДКИ.

„Союз кулок рільничих" у Луцьку вже від кількох років видає тут господарський часопис українською мовою п. н. „Рільник", а редакція його на чолі з українцем-агрономом п. Мострєвським рік-річно видає український господарський календар під тою-ж назвою „Рільник".

У календарі „Рільник" на цей 1939. р. редакція умістила статистичні дані про населення Польщі й між іншим подала, що в Польщі живе 7 міліонів українців (за календарем „Просвіти" й інш.). Пройшли 3 місяці, календар пішов по „кулках" і серед поодиноких селян, враз ендецьке око доглянуло страшну річ — збільшення числа українців. Бряснула збройна „Польска Збройна" у Варшаві, відозвався „Кур'єр Волиньскі" в Луцьку, і загуло, закипіло.

Наслідки: припинення редактора агр. Мостєвського, стягання „Рільника" з продажі, якісь неприємности для його цензорів.

ЗРІСТ РЕЛІҐІЙНОСТИ.

Події останніх двох років у житті Православної Церкви на Волині мають ті наслідки, що церкви в неділі і свята переповнені, як ніколи. Луцький собор, дуже поважних розмірів, не може тепер умістити і третини тих, що приходять до нього. В середині люди задихаються, виходять, і це дає можливість вливатися новим хвилям людей до церкви.

Про такий самий зріст реліґійности доносять із сіл. У православних церквах щораз частіше бачимо „ревіндикованих". С. С.

З польської преси.

„Польсько-румунські розмови не торкалися спільного польсько-мадярського кордону.

Варшавський „АБЦ" з 8. березня приносить під повищим наголовком таку ревеляційну статтю:

„У звязку з останньою візитою мін. Ґафенку в Польщі деякі закордонні аґенції повідомили, що темою розмов була також справа спільного польсько-мадярського кордону. З добре поінформованих кол повідомляють нас, **що ті вістки не відповідають правді.**

Як відомо, відносини Румунії до Мадярщини повні резерви, бо **Румунія лякається мадярських претенсій до Семигороду.** Саме тому Румунія неприхильним оком глядить на поширювання мадярської держави.

З другої сторони для Мадярщини **справа Семигороду є багато важнішою проблемою, ніж справа Карпатської України.** Мадяри лякаються висувати за гострі вимоги щодо Карпатської України, бо в цей спосіб можуть позбутись **етнографічного арґументу**, який може їм послужити арґументом у дискусії над деякими округами Семигороду.

Проба створити польсько-румунсько-мадярське порозуміння у справі Карпатської України **не вдалася вже перед кількома місяцями.** В нинішніх часах вона не має **найменших виглядів на успішне здійснення.**

Багато правдоподібніше, що предметом польсько-румунських розмов була проблема **відносин обох держав до Чехо-Словаччини.** Як відомо, румунсько-чеські відносини дуже сердечні. Безсумнівне, що в інтересі Румунії були б **якнайсердечніші польсько-чеські відносини.**

Є чутки, що ця справа була темою варшавських розмов. Потвердженням цього стану річей є, здається, **усунення міністра Ревая центральним празьким урядом.** Ревай був, як відомо, яскравим представником українських змагань у Карпатській Україні (в оригіналі: Руси Підкарпатській). Усунення його свідчить, що **Чехо-Словаччина схильна в тому обсязі рахуватися з вимогами Польщі.**"

Літаки червоної Еспанії збомбардували

ГОЛЯНДСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ.

АМСТЕРДАМ, ПАТ. Капітан голяндського корабля „Аврора" повідомив через радіо, що недалеко Ґібральтару збомбардувало його 6 есп. червоних літаків. Корабель ушкоджений, але ще доїде до Ґенуї. Жертв у людях нема.

300 УТКАЧІВ З КАРТАХЕНИ.

АЛЬЖИР, АТЕ. До альжирської пристані Мерес Ель Кебір причалило 7 еспанських пароплавів з 300 утікачами з Картахени. Між ними є чимало старшин і вояків. Місцева влада не дозволила їм причалити, чекаючи на постанову губернатора.

НЕҐРІН УТІК ПЕРЕД НАГЛИМ СУДОМ.

Як говорять у париських колах, рада народньої оборони видала наказ летунським майданам, щоб не впускали ніяких [illegible] йшло про те, щоб зловити Неґріна і поставити його перед наглий суд. Все таки Неґрін [illegible] Дель Вайо втекли; перевезли їх [illegible] щойно у Франції дізналися про перевіз [illegible]

В Альбасете в останній хвилині [illegible] но літак, яким намагалося втекти кілька значних червоних діячів.

ЛЯ ПАСІОНАРІЯ ВИХАЛА ДО СССР.

РИМ, ПАТ. Як подають з Марсе[illegible] причалить там відома еспанська комуністка Дольорес Ібарурі (Ля Пасіонарія). Вона [illegible] ниться в Марсею, лиш негайно від[illegible] СССР. Крім неї та кількох її приятелів [illegible] еспанських утікачів не дістав дозволу на [illegible] до СССР.

Чи Китай дістане позичку з Великої Британії?

Льондонський часопис „Фінансові Новини" повідомляє, що поголоски про 3- чи 5-міліонову бритійську позичку для Китаю не є нічим обосновані. Зате Китай дістане кредит з [illegible] ціяльного експортового кредиту.

—o—

У справі недоручування українських друків на Волині та Холмщині.

Інтерпеляція пос. д-ра Степана Барана до міністра почт і телеграфів.

(Продовження.)

Факти крадежі чи знищення українських часописів або книжок у почтових амбулянсах або в почтових агенціях на місцях — це не тільки нарушення дотичних почтових та службових приписів, але вони стоять також у колізії з карним доксксом, і з уваги, на те мають право й обовязок вмішатись тут прокуратура та слідчі органи державної поліції. Вишукання і прикладне покарання винуватців є в інтересі самої почти та її доброї слави, бо лиш під такою умовиною цілковито зникне теперішня процедура з масовим недоручуванням часописів та інших українських друків. Мета цієї процедури з пляновим, систематичним і також масовим недоручуванням часописів та інших українських друків, що виходять у Львові і там цензуровані, очевидна. На терені Дирекції П. і Т. у Люблині, а передовсім на Волині, консумція львівських українських часописів значна, бо на цьому терені нема окремішних українських часописів та книжок, за вийнятком тільки одного тижневика „Волинське Слово“ в Луцьку. Факт масової консумції львівських українських часописів на Волині нотує навіть столична польська преса. І так нпр. „Ґонец Варшавскі“ в ч. 48. з 1939 р. подає, що на просторі 9 сіл лановецької волости, кремянецького повіту, число примірників львівських українських часописів, що їх приносить почта, таке: „Наш Прапор“ — 8 прим.; „Нове Село“ — 149 пр.; „Свобода“ — 8 пр.; „Громадський Голос“ — 12 пр.; „Батьківщина“ — 156 пр.; „Народня Справа“ — 40 пр.; „Волинська Неділя“ — 32 пр.; „Жіноча Доля“ — 8 пр.; „Сільський Господар“ — 40 пр.; „Каменярі“ — 20 пр.; „Комар“ 3 пр. — Разом 476 примірників тижнево. Подані числа дотичать імовірно осени 1938 р., бо нпр. „Свобода“ не виходить від грудня 1938 р., і могли ті числа подати кореспондентові „Ґоньца“ тільки почтові функціонарі всупереч обовязуючим почтовим приписам, що забороняють давати якінебудь інформації посторонним особам про величину кольпортажі поодиноких часописів.

У Львові виходять три щоденники в українській мові: „Діло“, „Новий Час“ і „Українські Вісти“; тричі в тижні — „Наш Прапор“, двічі „Нова Зоря“; далі політичні і політично-суспільні тижневики: „Національна Політика“, „Народня Справа“, „Батьківщина“; „Нове Село“, „Громадський Голос“, „Неділя“; „Правда“, „Голос“ та інші; гумористичний тижневик „Комар“ та кількадесять спеціяльних і фахових часописів з ріжних ділянок і також календарі та популярні книжкові видавництва, що мають передплатників на области Дирекції Округи П. і Т. у Люблині, зокрема на Волині та Холмщині. Адміністрації тих часописів і видавництв нарікають тепер одноголосно на недоручування місцевими почтовими станицями їхнім передплатникам українських періодиків, за які вони платять та які леґально виходять у Львові. Як уже вище сказано, зголошені рекламації не мають практичного значіння, бо передплатники і так зправила не дістають рекламованих чисел, а на часті запити в місцевих почтових станицях є майже все одна й та сама відповідь, що рекламовані примірники не надійшли, хоча відповідні адміністрації вдруге їх вислали.

Класичним прикладом вище описаних відносин є в першу чергу Окружний Почтово-Телекомунікаційний Уряд Кременець І. на Волині. І так нпр. б. посол до сойму Борис Козубський у Кремянці від половини грудня 1938 р. не дістав довгу низку тижнів львіського українського щоденника „Діло“, хоч адміністрація цього щоденника висилала йому цей щоденник правильно кожного дня. На його часті рекламації адміністрація висилала йому вдруге бажані примірники, та вони все таки не доходили до рук адресата. Він звертався кілька разів писемно до Окружного Почтового Уряду у Кремянці І. у справі систематичного недоручування йому українських часописів, які він передплачує, на що дістав відповідь, що „часописи до тутешнього уряду не надійшли“. Одну таку відповідь наводжу тепер з оригіналу: „Окружний Телекомунікаційний Уряд Кремянець І. ч. Н. О. 36, Кремянець 21. XII. 1938 р. до Пана Бориса Козубського, Вишньовецька 33, м. 3. у Кремянці. У звязку з рекламацією з дати 21. XII., яку Ви вислали та яка дотичить часописів „Діло“, „Свобода“, „Голос“, „Учительське Слово“; „Рідна Школа“ і „Світ Дитини“ — подаємо до відома, що рекламовані вище часописи не наспіли до тутешнього уряду. Начальник Уряду м-р Юліян Голонко, вл. р.“.

Між багатьома іншими не діставав також „Діла“ та інших львівських українських часописів п. Борис Весоловський у Кремянці, якому дотичні адміністрації їх все правильно висилали. На внесену до Окр. П. У. І. у Кремянці рекламацію дістав таку відповідь: „Окружний ПочтовоТелекомунікаційний Уряд Кремянець І. Ч. Н. О. 36., Кремянець, 19 XII. 1938 р. — до Пана Бориса Весоловського, Високий Заулок ч. 3. у Кремянці. У звязку з рекламацією з 17. XII. ц. р. ввічливо повідомляємо, що рекламовані часописи не надійшли до тутешнього Уряду“. Начальник Уряду м-р Юліян Голонко, вл. р.“. Той самий передплатник „Діла“, проф. Борис Весоловський, ще й передше рекламував, що не дістає ні „Діла“ ні інших українських часописів, нпр. дня 28 жовтня, на що дістав таку відповідь: „Окружний Почтово-Телекомунікаційний Уряд, Кремянець І. Ч. Н. О. 36, Кремянець, 29. X. 1938 р. До Пана Професора Б. Весоловського, Високий Заулок ч. 3. у Кремянці. У звязку з карткою з дати 28. X. ц. р. подаємо до відома, що оскільки Вами рекламованих часописів Вам не доручено, то треба здогадуватися, що вони не надійшли до тутешнього Уряду, отже Ви повинні звернутися з рекламацією безпосередньо до редакції. В заступстві начальника Уряду: Т. Осуловський, вл. р.“

Не доручують „Діла“ та інших львівських українських часописів Волинській Православній Духовній Консисторії у Кремянці, хоч адміністрації тих часописів висилають їм їх правильно, але рекламації в уряді не мають успіху. (На доказ інтерпелянт наводить письмо Почтового Уряду). Не доставляють теж „Діла“ й інших українських львівських часописів Українському Добродійному Товариству у Кремянці. (Тут інтерпелянт знову цитує письмо Почтового Уряду). Не доручувано також систематично „Діла“ Державній Православній Духовній Семинарії у Кремянці, яка навіть зреклася дальше пренумерувати часопис, бо не діставала його довгий час.

(Далі буде.)

...по праці крихітка крему NIVEA щоб скріпити шкіру!

БРОДІЙ ПОКИДАЄ ПОЛІТИКУ...

БУДАПЕШТ, ПАТ. Бродій заявив у інтервю представникові „Пестер Льойду“, що він покищо покидає політичне життя, бо хоче відпочати у повнім спокою. Він опрацьовує книжку про історію Закарпаття, яку видасть небавом.

На питання політичного характеру Бродій не відповів, мовляв: він залишився громадянином Чехо-Словаччини.

БРИТІЙСЬКИЙ ПРОТЕСТ У ТОКІО.

ЛЬОНДОН, АТЕ. Британський уряд другий раз запротестував проти того, що японці окружили кільчастим дротом брит. концесію у Тієнтсіні. Рівночасно виконав подібний демарш французький амбасадор.

КРОВАВА СУТИЧКА АМЕРИКАНСЬКОЇ ПОЛІЦІЇ З КОМУНІСТАМИ.

У Льос Анджельос мала виголосити відчит католицька сестра милосердя, яка 2 роки була в еспанській нац. армії. Комуністи старалися не допустити до відчиту, поліція виступила проти них, уживаючи слізних ґазів.

РУМУНСЬКИЙ КАСАЦІЙНИЙ ТРИБУНАЛ ВІДКИНУВ ЖИДІВСЬКУ СКАРГУ.

ЧЕРНІВЦІ, ПАТ. Деякі жидівські адвокати виступили проти закону про ревізію громадянства жидів, мовляв: вона незгідна з конституцією. Найвищий касаційний трибунал відкинув цю скаргу.

Убрання, пальта, костюми від зол. 50·— у великім виборі
у ШАПІРИ, Личаківська 1, Львів

Прага святкує врочисто 125. роковини народин Шевченка.

Прага збирається величаво відсвяткувати 125-ліття народин Тараса Шевченка. Для проведення свята утворився окремий святковий комітет під головуванням відомого давнього приятеля українців перекладача деяких творів українських письменників на чеську мову, Франтішка **Главачка**; заступники голови: д-р В. Шандор, архітект І. Вепр, д-р Ф. Вагала; господарі: д-р Й. Гаєвський та інж. П. Грабина. Комітет уклав програму цілого свята. Передусім із приводу 125-ліття народин поета одну **вулицю** у Празі назвуть Шевченківською, крім цього на домі Ґреґра, де друкувалося празьке видання „Кобзаря“, прибють **памятну таблицю**. А саме свято владжують такі установи: Чеська Академія Наук і Мистецтв, Словянський Інститут, Український Університет у Празі та Святковий Українсько-Чеський Комітет. Протекторат святкувань перебрали: міністр шкільництва й народньої освіти ЧСР д-р Ян Капрач та премієр Карпатської України о. д-р Августин Волошин, за почесного голову упрошено проф. д-ра Й. Шусту, президента Чеської Академії Наук, до Почесної Президії увійшли: композитор д-р Й. Б. Ферстер (почесний голова „Чесько-Українських Взаємин“), ректор Карлового Університету проф. д-р В. Функ, голова Корол. Чеського Наукового Товариства проф. д-р Й. Янко, голова адм. коміс. міста Праги д-р О. Клапка, ректор Українського Університету проф. Ол. Мицюк, голова Словянського Інституту проф. д-р М. Мурко та міністер Юлій Ревай. Крім цього вибрано ще для свята Почесний Виділ, у склад якого ввійшли: проф. Д. Антонович, письм. С. Черкасенко, письм. А. Черні, голова кураторії Національного Чеського Музею дир. Е. Главаті, проф. д-р І. Горак, акад. д-р Ів. Горбачевський, проф. д-р М. Гісек, письм. Ружена Єсенська, Зденек Р. Кінскі, проф. д-р Ол. Колесса, др. Ян Лобковіц, поет др. Ян Махар, виділ. нач. мін. освіти Ант. Матула, письм. ґен. Р. Медек, ректор бернен. унів. проф. д-р А. Новак, кол. міністр інж. Я. Нечас, письм. О. Олесь, ґенер. М. Омелянович-Павленко, голова „Чесько-Українських Взаємин“ доц. д-р Д. Панірек, проф. д-р Ф. Пастрнек, проф. д-р Й. Пата, проф. С. Русова, проф. д-р Т. Сатурнік, проф. берн. унів. д-р Ф. Вольман.

Святкування розкладено на два дні. В суботу ввечір 11. березня в 7.30 відбудеться у Сметановій салі Репрезентаційного Дому у Празі **врочистий вечір**, де виголосять святочні промови проф. д-р Гісек (вступне слово — у заступстві президента Чеської Академії Наук), проф. д-р І. Горак („Шевченко і словянство“) та проф. д-р Ол. Колесса („Прометей та прометеїзм у Шевченковій ідеольогії“), а далі піде концертова частина, в якій беруть участь: український хор під орудою доц. П. Росиневич-Щуровської, член чеського національного театру Р. Дейль та інж. Г. Статникова (деклямації) і оперові співаки і співачки: Вера Мора та д-р Е. Гакен, проф. Я. Войтек (органи), і далі солісти: Н. Дяченкова, Г. Дяченко, О. Самойлович, Дубаненкова, М. Гокешова та піяністка Е. Галієва.

Дня 12. березня буде в салях Національного Музею відкриття **Шевченківської вистави**. Вистава дуже багата, заняла кілька великих кімнат Музею. Виявилося, що празькі наукові збори мають дуже багато матеріялів своїх власних для вистави. У склад виставового комітету ввійшло між ін. кількох українців, як ось: Павло Богацький, Евген Вировий, д-р Володимир Січинський, Аркадій Животко й ін. Вистава заповідається дуже гарно й уже тепер викликує зацікавлення і буде відкрита кілька тижнів.

Ділячися звістками про Шевченківські святкування у Празі, міркуємо що добре було б, коли б українське громадянство, українські товариства й установи засипали Комітет привітними письмами та телеграмами. Привітання слати на адресу:

Františck Hlavacek, Praha — Dejvice, c. 1635.

Становище премієра о. д-ра Волошина

ДО ДИМІСІЇ МІНІСТРА Ю. РЕВАЯ.

На цю тему появились у пресі ріжні вістки. Деякі польські часописи подають, що прем. о. д-р Волошин запротестував проти димісії мін. Ревая, тоді през. Гаха поставив домагання, щоб і премієр о. д-р Волошин подався до димісії, але цей останній не погодився.

З інших джерел наспіла вістка, що прем. о. д-р Волошин погодився на новий склад уряду, але під умовиною, що карпатоукраїнський сойм збереться в пору, міністром скарбу буде українець, державний буджет затвердить.

ПРЕЗИДІЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНЬОГО ОБЄДНАННЯ ВИСЛОВЛЮЄ ДОВІРЯ Б. МІНІСТРОВІ РЕВАЄВІ.

ХУСТ. КУП. Ґенеральний секретар УНО скликав засідання президії партії у справі зміни в уряді. Президія висловила повне довіря б. міністрові Ревaєві. Протестаційні збори УНО вислали протестаційні телеграми до Берана, Хвальковського та Тіса.

НАСЕЛЕННЯ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ ОБУРЕНЕ УСУНЕННЯМ МІНІСТРА РЕВАЯ.

ХУСТ. КУП. Зміна в карпатоукраїнськім уряді зробила велике враження. Премієр о. д-р Волошин приняв делеґацію з Ільниці, яка запевнила уряд, що населення того села все підтримає уряд та висловила здивування, чому здимісіоновано мін. Ю. Ревая.

НАСЕЛЕННЯ СТОЛИЦІ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

ХУСТ. КУП подає коротку історію Хусту та ілюструє цифрами зріст його населення. Тепер Хуст має коло 30.000 населення, себто приблизно стільки, що Ужгород перед віденським арбітражем.

ФІЛЬМИ З ЖИТТЯ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

ХУСТ. КУП. До Карпатської України приїхали американські фільмові промисловці, які взялися накручувати дві фільми з життя Карпатської України: „За гріхи батьків“ та „За землю і волю“.

Спільна акція Карпатської України та Словаччини проти чеського централізму.

НІМЕЦЬКА ПРЕСА ПРО ЗМІНУ В КАРПАТОУКРАЇНСЬКІМ УРЯДІ.

Часопис „Ґренцботе“ пояснює димісію мін. Ревая його спротивом проти централістичних змагань Праги та наслідками спільної акції Хусту і Братислави, що намагалися створити протичеський бльок.

Орган судетських німців „Ді Цайт“ осуджує усунення мін. Ревая як новий прояв чеської самоволі та називає його державним замахом. „Ді Цайт“ приготовлює опінію до можливих ускладнень у Карпатській Україні.

„Фелькішер Беобахтер“ твердить, що після Карпатської України Прага хоче наложити руку і на Словаччину

Також і інші німецькі часописи стверджують, що прем. о. д-р Волошин не хоче підпорядкуватися Празі. Реферуючи ці голоси преси, деякі польські часописи висловлюють здогад, що сепаратистичний рух у Карпатській Україні чи Словаччині стрінувся би зі симпатіями в Берліні.

——о——

Польський уряд про взаємини з Данціґом.

ПАТ повідомляє:

У відповідь на письмо сенату вільного міста Данціґу з 27. м. м. ґенеральний комісар надіслав відповідь польського уряду. Становище польського уряду — каже відповідь — у справі польсько-данціґських взаємин означене в заявах уряду, який не потребує — річ ясна — послуговатися до його означення резолюціями студентів. Польський уряд склав свої заяви у відповідній хвилині та формі і вони добре відомі сенатові. Польський уряд переконаний, що сенат вільного міста Данціґу поробить відповідні заходи у справі привернення добрих взаємин.

ПОЛЬСЬКО-НІМЕЦЬКІ ПЕРЕГОВОРИ ПЕРЕРВАНО.

На необмежений час перервано польсько-німецькі переговори у справі положення польської меншини в Німеччині та німецької — у Польщі. Підчас переговорів виявилися настільки великі ріжниці у становищі обох делеґацій, що годі було їх узгіднити.

Виступ українського віртуоза в Чернівцях.

Перший виступ молодого талановитого скрипака Ярослава Омельського зі самостійним концертом 29. січня ц. р. стягнув добірну українську й неукраїнську публику, яка виповнила велику салю „Народнього Дому“ в Чернівцях до останнього місця. В програму входили твори найкращих европейських композиторів: Тартінія — соната, Баха — сіціліяна і престо, Тартінія-Крайзлера — варіяції, Бетовена — концерт, Дворжака-Крайзлера — славянський танець, Паґанінія-Пшіґоди — сонатіни і Сарасата, циганські мельодії. Молодий скрипак усі ті трудні речі опанував з подивуґідною легкістю і виявився першорядним віртуозом та раз-у-раз викликував бурю оплесків і захоплення розентузіязмованої публики.

Цьому вдалому виступові присвятила багато місця українська й чужа преса. „Час“ з 3. лютого ц. р. називає молодого скрипака Ярослава Омельського — новою зорею. Якщо між публикою були якісь „невірні Томи“, що сумнівалися чи дебютант якслід вивяжеться з дуже трудного завдання, то „Час“ стверджує, що „дебютант розгромив їхній скептицизм і перевищив усі, навіть найкращі сподівання...“ „Оплески й вигуки, що рясно сипалися по закінченні кожної точки — це не були похвали, але признання і клонення голови перед небувалим талантом“.

Чернівська „Дойтше Таґеспост“ з 31. січня ц. р. у фаховій рецензії підносить м. і.: „Концерт скрипкового маестра Ярослава Омельського став мистецькою подією великого стилю. Своїм чудовим виступом і мистецьким опануванням техніки збирав захопливі оплески. Особливож концерт Бетовена, який ставить до мистця найвищі вимоги, доказав, що скрипак уміє. Можна надіятися, що п. Омельський виступить незадовго з другим концертом“...

Подібно оцінює виступ Ярослава Омельського чернівський „Морґенблятт“ з 2. лютого ц. р.: „Дня 29. січня ми пізнали в українському Народньому Домі молодого талановитого скрипака Ярослава Омельського, що має техніку віртуоза. Ту техніку виявив при важких і скомплікованих пічікатах та скаканнях смичка (Springbogen). Технічно трудні твори Тартінія-Крайзлера, Дворжака, Паґанінія і Сарасата скрипак виконав без ніяких труднощів“.

Про саму скрипку пише преса, що „в його руках ставала божеським інструментом і пісня лилася чиста, як кришталь та досконала“.

Не від речі буде піднести, що ця скрипка роботи буковинського українця **Миколи Мельничука.** Гру на скрипці супроводжала дискретно при фортепіяні відома проф. музики пані **Василашко-Тимінська.**

Дуже радіємо вдалим виступом талановитого дебютанта і бажаємо якнайкращих осягів у його дальший мистецькій карієрі.

——о——

ВІЙСЬКОВЕ ПОГОТІВЛЯ У СЛОВАЧЧИНІ?

Будапештенська радіовисильня принесла в середу над вечір вістку, що військові залоги у Словаччині стоять у поготівлі.

З РУМУНІЇ ВИДАЛЮЮТЬ ЖИДІВ.

ЧЕРНІВЦІ, ПАТ. В лютім ц. р. видалено з Румунії 264-ох громадян чужих держав, здебільша жидів.

Самоуправні вибори.

ЗОЛОЧІВ.

В Золочеві кожна з народностей, українська, польська та жидівська, становлять менш-більш по одній третині населення міста. В такому відношенні повинно бути й число радних, та виборча ґеометрія поділила місто на 9 округ, більше та менше мандатових з ріжним числом населення. В чотирьох округах, що разом дають 10 радних (на всіх 24-ох), мали українці дуже малі вигляди вибрати своїх кандидатів, бо є там у меншості, а в одній із них мали величезну перевагу жиди. В тих округах дійшло до **польсько-жидівського компромісу,** при чому поляки дістали 7 мандатів і жиди 3, так, що вибори відбулися лише в пятьох округах (II., III., V., VI. і VII.). В кожній із них українці виставляли свої листи (на двох радних та двох заступників). Були заходи заключити й тут з нами компроміс, та давали нам всього один мандат, тому вирішено йти до виборів самостійно.

Треба признати, що **українці йшли до виборів здисципліновано й масово,** та проте не перейшов ніодин кандидат з української листи! Вибрано, правда, двох греко-католиків: субєкта з „кулка рольнічого“ Мицка Павла та власника крамниці на Шляхах Строчана Володимира, та вони були вміщені на оозівській листі. З цієї листи вийшов також один жид. Покищо нема ще урядового оголошення висліду виборів з тих округ; повищі вислідн подаємо на основі провізоричних обчислень виборчих комісій.

Слід ще тут зазначити, що поза одним жидом **у склад усіх комісій входили виключно поляки** та що всюди скорше чи пізніше поусували під ріжними претекстами наших мужів довіря, так, що ніхто з них не був при остаточному обчислюванні голосів, з винятком д-ра Блажкевича, котрого первісно теж усунули, та котрому щойно на інтервенцію адв. Безпалька дозволили бути до кінця. Мужа довіря д-ра Михайлова не лиш насильно викинули з виборчого льокалю, але й потурбували. Він робив собі записки з ходу голосування, нотував завважені неправильності та записував наших виборців. По його обчисленням там упало на нашу листу понад 300 голосів, та предсідник оголосив, що на нашою листою було лиш 35 голосів. Очевидно, не можна було д-рові Михайлову нічого закинути, тож увійшов до льокалю озброєний і пяний Александер Дідула та [illegible] з ним авантуру, що й дало притоку до побиття та викинення з льокалю д-ра Михайлова.

БОРЩІВЩИНА.

Передвиборча ситуація у **Глубічку,** борщівського повіту, така:

До громадської та окружних комісій не покликали ніодного українця. Дискретно [illegible] голосили вибори і тогож дня виставили листи (незгідно з арт. 16. виб. орд.). Не-[illegible] виборчої комісії Ясько Марцінкуф, [illegible] Церковник с. Юзька та інші видирали [illegible] українців виборчі листи й не давали робити записок. З виборчих лист довільно викреслювали знаних виборців і їх про це не повідомляли (Павло Ноґа). Уневажнили обі листи кандидатів в обох округах, м. і. тому, що [illegible] мешкалі тут від уродження 30- і 40-літні [illegible] дидати не предложили „особистих доказів“ [illegible] а предложені ними військові книжки [illegible] дали. Ю. Возьнякевич, предсідник громадської виборчої комісії, зарядив [illegible] ня підписів кандидатів на день 1. III. [illegible] вони зголосились, не приймив їх, хоч [illegible] чекали на нього перед домом „Т. Ш. Д.“ [illegible] він урядував. До виборчої громадської комісії покликали Владислава Вежбіцького [illegible] знати ким, коли і де покликаного.

ТЕРНОПІЛЬЩИНА.

В **Маріянці** виборча комісія [illegible] повновласника української листи Степана [illegible] перовського, що цю листу уневажнено [illegible] лости, бо в означеному дні повновласник [illegible] зявився на візвання предсідника [illegible] ти хиби листи. Повновласник був тоді [illegible] шкоджений судовою розправою в Тернополі, але його заступник довідався, що то [illegible] а саме комісія домагалася поправити [illegible] прізвища наших кандидатів на польську [illegible] скрипцію. Це домагання було безосновне, [illegible] всі кандидати були вписані на листі [illegible] українською граматикою та з метриками [illegible] книгами.

БРОДИ.

У всіх виборчих округах внесено [illegible] листу, тому голова головної виборчої [illegible] оголосив, що мандати поділено так: [illegible] жиди 7, українці 4.

Жіноча сторінка.

Дбайливість для народньої творчости.

Час до часу появляються у пресі статті в справі підтримування народньої культури з усіми її надбаннями.

Досить хаотично виглядає у нас знання давнішого культурного, господарського і суспільного життя села і міста. Теперішні спостереження наші теж не надто багаті.

Тяжко буде будувати нашим наслідникам нове життя на давніх зразках.

Дуже спішно заникає у нас те, з чого складається народня культура.

Минаються народні одяги, вишивки, стиль у будівництві, прикрашування і виріб ріжних предметів уживаних у святочному і буденному житті. Заникають обряди: весілля, вечорниці, запусти, обжинки, святоіванські вінки, колядки, щедрівки, голосіння за померлими.

Багате було колись лікування зелами, заговорювання чи зашіптування, цікаві були страви, печиво з прикрасами.

Мусимо пояснити, чому цю статтейку даємо на „Жіночій Сторінці".

Знаємо, що справами народньої культури повинні займатися передовсім учені. Вони це роблять. Але мали ми і маємо жінок, які в цій ділянці віддали науці прислугу. Хочби згадати Олену Косачеву з її збіркою вишивок і меріжок, членів „Клюбу Русинок" з альбомом вишивок Галичини, п-і Кульчицькі з Перемишля з їхніми збірками з Гуцульщини і хистом приспособити народні мотиви у ріжних ділянках мистецтва.

Окреме місце має теж п-і Ольга Тишинська-Бечинська зі Стрия зі своїми незвичайно вартісними збірками вишивок Галичини і Буковини. Тихо і незамітно виховує вона довкола себе молодь з міста і сіл в культі для чистого народнього мистецтва.

У кооперативі „Народнє Мистецтво" працюють теж самі жінки над тим, щоб внести народне мистецтво до обстанови дому та церкви, пристосувати його до модерних стилевих одягів. Чи це вишивка, мережка, вироби із дерева чи кераміка.

Покази народньої ноші уладжувані теж головно заходом жінок.

А вже на селі, то жінка є мистцем не тільки в ділянці одягів, вишивок і ткання, але теж як творець писанок, кераміки.

А народні, обрядові і любовні пісні, колядки, голосіння — все це повстало виспіване жіночим серцем на радощах і горюванню.

Багато можемо зробити для підтриму народньої культури, хоч може час спізнений. Нашим завданням буде не тільки рятувати те, що пропадає, але творити на давніх нові цінности. Треба слідкувати за тим, що нарід творить нового. Нпр. повоєнні пісні, новітні коляди, писанки з новими взорами. Виховуймо наших дітей у зрозумінні народніх цінностей, так як це робить Мати Северина в гімназії СС. Василіянок — і наші сусідки.

Станьмо всі до цієї праці разом з нашими сестрами селянками і міщанками.

Дбаймо за курси, де фахові люди сказали б нащо треба звертати увагу, вчімся списувати пісні та обряди. Вживаймося і вчуваймося в народню душу.

Використовуймо кожну нагоду, яку дає нам життя. Але зробім теж одне застереження, як не треба робити. Ось малий приклад:

Маленька церковця в Яворівщині. Всі жінки і дівчата зодягнені в фабричні речі. Дві господині в яворівських бавницях на голові, шорцах і вишиваних біленьких хустинах. На бавницях прегарні узори. Маленьке дівчатко — єдине в цілій церкві прибрбане по народньому, притулилося до мами. А зірочки на хустинці немов мерехтять від церковних свічок.

Як з давнього світу прийшли вони в гостину. Хоч який скромний і небагатий яворівський одяг — таки свій.

В тій самій церковці на вівтарі скатерть. Шита ґердановим узором з якоїсь почтівки. Преріжні кольори мов сваряться зі собою, незгармонізовані і погані. Швайцарський гапт викінчує скатерть.

Мимоволі зір звернувся на бавницю господині. Як чудово був би він прикрасив божий вівтар!

Звідки йдуть такі погані узори в село? Від дівчат, які заняті в місті, учительок-садівничок, на жаль і інтеліґенток, які не знають, що вони самі вбивають рідне мистецтво.

Якжеж можна давати там, де творчість народу вміла як не можна ліпше підобрати одяг і вишивку — узори без стилю? Або давати нізінну вишивку в Яворівщині, Бойківщині, або Поділлі — там де є свої?

Так, як у пісні кожне змінене слово відбирає зміст і красу, так у вишивці зміна колірів відбирає всю принаду.

Помагаймо рятувати народню культуру у всіх її ділянках. Вона має повне право заняти почесне місце в ряді творчости культурних народів. Одначе шануймо ініціятиву народу і не вносім своєї там, де цього не треба. **І. Д.**

——o——

Наш дім.

КУХНЯ — ЇДАЛЬНЯ.

Питання заощадження місця при наших теперішніх умовах життя, коли стараємось умістатись в якнайменших помешканнях, аби вони дешевше коштували, є дуже важне. Є ще інша причина чому сьогодні воліємо взяти менше помешкання в новій камениці, хоч воно часом і не дешевше від давніх кількакімнатних мешкань у старих каменицях — це новочасний комфорт. Лазничка, газ, великі вікна приваблюють нас і журимо якби то поміститись в меншім помешканню, але мати всі його вигоди. Нераз тут приходить спроба скомбінувати кухню з їдальнею. Думка не зла, якщо її відповідно виконаємо.

Є два роди таких комбінацій кухні з їдальнею, що гарно вдаються. Перша спроба це уладити кухню в стилі народнім — селянської хати. Нам українкам така комбінація може бути особливо легка, бож маємо стільки можливостей прикрасити таку нашу „хату" прегарними нашими вишивками, а навіть і меблі відповідно стилізувати. Очевидно, що вже в такій кухні-їдальні в ніякому разі не даємо ліжка. Прийде тут під увагу гарний мисник (критий очевидно) замість „креденсу" у чисто народньому стилі — найкраще в стилі гуцульському. До такого мисника буде відповідати в куті невеликий стіл, попід стінами лави замість крісел. Над столом можна дати різьблені полиці, а на них кілька зразків народньої кераміки: миски, дзбанки, горнята тощо або різьблені деревляні прикраси. На вікно даємо або вишиті народніми мотивами легкі фіранки або полотняні. Коли вже обовязково до такої кухні-їдальні хочемо дати якісь меблі до лежання, то дамо тапчан прикритий якоюсь найліпше полотняною веретою, а від біди і гуцульським ліжником, хоч цей останній менш практичний тому що в нього легше забивається порох та всякий бруд, якого тяжче устерегтись у кухні — як ось сажа чи вугляний пил. Самої печі, де варимо, не закриваємо ніяким параваном чи фіранкою. Що найбільше можемо скінчивши варити прикрити кухонну бляху відповідної величини лінолеумом, зате можемо кухню гарно розмалювати народніми мотивами.

Це один стиль такої комбінованої кухні-їдальні, який при умові дбайливої чистоти робитиме надзвичайно гарне і захисне враження навіть у часі самого варення, а також і дешево можна таку кухню собі уладити, бож меблі не ляковані, ані не політировані, а з ясного природного дерева, вишивки собі приготуємо самі, а можемо їх теж (якщо не дотримуватимемося стисло гуцульського стилю) замінити й нашими мальованками, що не є дорогі і практичні, бо добре перуться і з мальованки можемо поробити і фіранки і накриття на тапчан та обрус, дати її на стіну за лавами, щоб не обтирати її, коли сидимо і спираємося на стіну.

Другий стиль такої кухні-їдальні вже так би мовити міжнародній. Як що маємо лякеровані кухонні меблі ліпше урядимо нашу кухню-їдальню саме в цьому стилі. Тут та сама засада — нема в кухні ліжка. До лякерованих меблів, як креденс, стіл, полиці тощо, додамо плетені з тростини фотелики та невеличку канапку, якщо вже конче хочемо мати вигідніші сидження. Щоб одежа не чіплялась за часто відстанні з плетива тростини покриваємо сидження накривками вшитими з квітчастого кретону, а на опирала даємо такі самі квітовані кретонові подушки. З того самого кретону будуть і фіранки. На вікно дамо кілька вазонків кімнатних квітів, що легко переносять пару та інші невигоди звязані з варенням. На полиці дамо якісь скляні прикраси чи також вазонові квіти. Стіл покриваємо гарною ceратою, а скінчивши варити та обідати даємо на стіл обрус з гарним друкованим взором. Саму піч до варення можемо при цій комбінації при бажанню відділити тростиновим параваном з тим самим кретоном чи кретоновою фіранкою. Тут теж при умові, що буде скрізь дбайлива чистота, буде захисно і гарно посидіти у вільні від господарства години, а також при родиннім обіді, підвечірку чи вечері.

Зі смаком уладжена кухня-їдальня може дати нам багато приємности та дозволити користати з комфорту модерного помешкання, а сміливість такої комбінації залежить тільки від нас самих.

Балачки про моду.

Цьогорічний весняний сезон вже починає досить виразно зарисовуватись. Є в ньому деякі досить радикальні зміни.

Передовсім костюми. Костюми цього сезону вже відбігають від строго-анґлійського крою, що було характеристичним для костюмів минулорічних. Це особливо відбивається у крою жакетів. Вони переважно французького т. зв. легкого, фантазійного крою. Ріжні комірці та маншети є на цих жакетах головною оздобою. Бувають цьогорічні жакети і обтислі у стані, трохи кльошові в боках, бувають вони і вільні дополовини боків чи і тричвертеві. Ріжні закладочки та „штепування" також на таких жакетах можна буде побачити. Коміри та маншети бувають часто зі зовсім іншого матеріялу. Спідничка майже не змінила свого фасону. Лише тому, що вона коротка та вузенька, часом можна на ній побачити ріжні розтини долиною. Кольори таких костюмів переважно бронзові, пляшково зелені або кертично сірі.

Побіч костюмів на паризьких моделях бачимо досить пелеринок, але у нас вони чомусь ніяк не хотять заакліматизуватись, хоч заграницею вони вже витримують кілька сезонів.

В цьогосезоновій моді помічаємо зміну так би мовити „воєнних" настроїв. Події в Еспанії добігають до кінця, а тому француженки вже зраджують еспанські болерки, капелюшки на лад еспанських шапочок чи зачісок з гребенями, а звертають свої очі на інше поле воєнних подій — на Японію. Бачимо на фасонах весняних та літніх суконок (вже і такі зявляються) впливи японських кімоно. Кімонові рукави можна бачити не лише на моделях суконок, але і плащів. Якщо ці симпатії француженок допоможуть японцям у боротьбі з комуністами то ми напевно радо підемо їх слідами.

Капелюшки більше цього року піддаються впливам Італії, але не сучасної, а середневічної. Багато ріжних капелюшків „авреоль", що дуже нам нагадують старі італійські мальовила святих. Ці „авреолі" получені з модерною зачіскою з великих льоків дають гарну цілість і прикрашають молоду голівку, тільки для старших жінок вони трохи небезпечні. Також чимало рафаелівських беретів можна побачити на головках модних пань. Тільки тут треба може пригадати нашим паням, щоб були обережні. Цьогорічні капелюхи, якщо їх дуже старанно не доберемо до свого стилю свого обличчя і цілої своєї „сильветки" можуть бути дуже небезпечні а нераз викликати на уста сторонніх і веселий усміх, бо невміло ношені вони можуть зробити з нас правдиву карикатуру. Отже обережно, любі читачки, щоб Ваші „приятельки" не раділи і не забавлялись на Ваш рахунок.

Щодо суконок то є в них одна риса, яка нас відразу собі зєднує — це комбінування ріжних матеріялів. Цьогорічна комбінація матеріялів переважно основана на полученню гладких матеріялів з узористими. Подумайте, як гарно можна буде і дешево одягнутись цього літа. Ваші старі суконки можуть і далі Вам служити, коли незначно їх зміните якимсь гладоньким передком, вставкою, ґезкою, комірчиком, маншетами тощо. Отже за цю фантазію, ми жінки ощадні, можемо пані Моді бути тільки вдячні. Побачимо, чи й надалі вона цього року буде трохи мудріша і менш розгониста та піддаватиметься пропаґанді гасла ощадности, яке спеціяльно ми українки цього року особливо оспівували навіть у часі карнавалу. **Рита.**

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

Сторінка без політики.

Велика вижинвість
Знаменитий смак
Дешева ціна
це цінні прикмети
сирів і сирків
„МАСЛОСОЮЗУ“
про які слід памятати
особливо в теперішню
пору посту
ч. 44/55

Траґічна любов Франц Йосифа.

II.

Іван Лібені засуджений на шибеницю.

Замаховця Івана Лібені судив военний суд, бо тоді ще не знесено стану облоги, що тривав у Відні з 1848. р. В четвер, 26. лютого 1853. р. відчитали вязневі присуд смерти. Його перевезли були до слідчої кімнати дирекції поліції. Як було приписано в австрійському військовому карному кодексі, при відчитуванні смертного присуду відчинено в кімнаті всі вікна і двері, на подвірі били в барабани. Спочатку вязень тримався сяк-так, потім перебігло тремтіння по його виснаженому тілі і він зовсім зломаний упав на руки поліцаїв. В суботу ранесенько повідомлено його в келії, що має йти на смерть. У тодішньому урядовому звіті з того дня читаємо: „Той, недавно ще так придуркувато-нахабний (!) замаховець показався цілковито зломаним. Лібені виявив щирий жаль та лихословив тих, що своєю підмовою звели його на шлях злочину. (Ця примітка не відповідає очевидно дійсности). Невдовзі рушив смертний похід на місце кари. Попереду їхали: комендант екзекуції, військовий суддя та ескадрона піхоти. Дальше котився звичайний драбинястий віз, де сидів засуджений з вязничним священником та трьома вояками сторожі. Похід замикала знову ескадрона кінноти. Лібені сидів зломаний на лавці. Увесь цей транспорт доїхав на місце екзекуції біля Вінербріке в дільниці Відня на 8. год. зранку. Виконання присуду тяглось пів години, а трупа залишили на шибениці аж до заходу сонця. В год. 6. увечір зняли його і закопали в землі у віддалі 30 кроків від шибениці.“

Так описали цю подію в поліційному звідомленні, яке за старим звичаєм роздавали у формі летючок мешканцям Відня. В тому випадку, щоб остаточно збити всі шкідливі поголоски не обмежилася влада тільки до того, що розкидала летючки, але й розліпила їх у величезній кількости на мурах столиці.

Як Марґіт Лібені („Міці Лянґер“) стала любовницею цісаря.

Нагадавши траґедію Лібені, пригляньмося до ролі, яку відограв у ній молоденький ще тоді Франц Йосиф І. Мати цісаря Франца Йосифа, архикнягиня Софія, була жінка жадна панування. У плянах перешкоджав їй син. Він як 18-літній молодець засів у 1848. р. на австрійському престолі і почав самостійно правити монархією. Архикнягиня взялася на хитрощі: задумала замотати молодця в любовні справи. Окремі аґенти мали наглядати, щоб цісареві нічого злого не сталося та щоб можна витягти його з афери, якби справи зайшли задалеко.

Але Франц Йосиф доказав швидко матері, що у своїй любові бажає бути такий самостійний, як і в правлінні монархією. На дворських дам не звертав найменшої уваги.

Якось раз проходжувався молодий цісар по Пратері. В одній цирковій буді („хатині чарів“) він побачив молоденьку, прегарну дівчину. Вона була у народньому малярському строю, як мрія. Буду окружали десятки глядачів. Нарід побачивши цісаря, зробив йому бурхливу овацію, а молода танцюристка відтанцювала в його честь вогненного чардаша. Франц Йосифові вона незвичайно сподобалася і молодий монарх не спускав з неї ока. Від поліційного шефа розвідав адресу дівчини. Жила у своєї тітки пані Данціґер, називалася Марґіт Лібені і походила з Мадярщини. За кілька днів Марґіт жила вже в аристократичному пансіоні. Там примістив її цісар, бо порішив дати їй освіту. Вона прагнула стати танцюристкою і це бажання передала монархові. Цісар представив красуню балетмайстрові надворної опери і Марґіт протанцювала свого чардаша. Але старий італієць щось не дуже захоплювався: миявся, миявся, а далі розвів руками: „Не дав Бог таланту, Ваша Величносте“.

Та всякими стежками ходить доля. Архикнязь Максиміліян, потім мексиканський цісар, був музика і музичний маніяк в одній особі. Хотів конче бачити на сцені оперу, що її написав. Та на перешкоді станув йому брат — цісар Франц Йосиф. Той визнав оперу немудрою і не дозволив ставити її.

І знову пішли в діло хитрощі: балетмайстер, намовлений архикнязем, захоплювався тепер талантом Марґіт Лібені і пропонував цісареві її виступ в опері.

Плян удався знаменито. А виступ мадярки ще більше. На салі гуділа буря оплесків, — цісар сидів, як заворожений. Марґіт Лібені стала артисткою дворського оперового балету і рівночасно любовницею Франца Йосифа. Вона замешкала в розкішній віллі, яку дістала в дарунку від цісаря, прибрала нове сценічне імя Міці Лянґер та їздила по Відні доволі часто у дворській кариті. Почалися дні поезії в житті цісаря та гарної артистки.

Траґічний кінець.

Але коротке було щастя як і людське життя. Сльози і квіти у нашому житті цвітуть поруч. Брат Марґіт Янош, сільський кравець довідався, що його сестра стала великою панею. Купив білет і поїхав до Відня. Він віднайшов сестру і задубів на вид її розкішного життя, але щасливий вірив, що все те добула вона своїм артистичним талантом. Скоро довелося йому гірко розчаруватись. Дещо сказали йому люди, згодом сам переконався, що його сестра плаває в цісарських вигод[illegible], коли побачив її у дворській кариті. Мрійливий і чистий душею сільський кравець почув удар в саме серце, сором почав палити його лице. Він мав коротку розмову зі сестрою, гірко докоряючи їй за сором для цілої родини. Сестра не хотіла і слухати обвинувачень брата, висміяла його і обоє розійшлися у гніві. Але молодий мадяр не жартував. Постановив убити цісаря в обороні чести роду Лібені.

Атентат на цісаря не вдався. Яноша злов[illegible]или й засудили на смерть. Поліція хотіла тоді негайно після замаху арештувати сестру Лібені, але до цього не допустив Франц Йосиф. Цісар пригноблений, розбитий душевно, сів за стіл і написав прощального листа до Марґіт: „Обставини вимагають, щоб ми більше не побачилися. Прощай, Марґіт.“

Цісар не міг перешкодити екзекуції Яноша, інакше заносилося на скандальну афе[illegible]ру. Яноша повісили. Стара Лібені дістала [illegible] ролівську винагороду за страту сина, а Марґіт, грошево дуже добре забезпечена, виїхала у Швайцарію. Старі мешканці Цюріху [illegible] добре памятають таємничу даму в чорному, що довгі роки самітно прожила у відлюдній віллі, далеко від людей. Там вона розд[illegible]вала про часи свого кохання з австро-угорським монархом.

Померла в перших роках нашого [illegible]того віку.

о. С. К.

Співаки проти співака.

Славний тенор Джілі, що вернувся до Італії з концертової подорожі по Зл. Державах заявив представникам преси, що Америка морально зовсім розкладається, що мистецтво в тім краю стоїть на незвичайно низькому рівні, що „Опера Метрополітен“ мусить користуватися працею дрібних артистів, які звичайно виступають у радіо тощо. Це інтервю викликало в Америці велике обурення. Джілі там приймали з великим захопленням і його нетактовні заяви вважає американська преса за чорну невдячність. Деякі часописи звернулись до [illegible] них артистів зі запитом, що вони гадають [illegible] інтервю Джілі. Славна співачка Ґрейс Мур [illegible] повіла: — Джілі не мав такого успіху в „Метрополітен“, як сподівався, через те і [illegible] Популярний в Америці тенор Крукс заявив, [illegible] Джілі має на те губу, щоб співати, а не [illegible]рити. Славний баритон Льоренс Тібет, [illegible] численних фільм, засміявся кажучи, що [illegible] ноти Джілі мабуть ударили йому в голову.

Вже надійшли матеріяли ориґ. анґлійські на мужеські убрання жіночі костюми
„ДІМ МОДИ“
5102-10
Львів
Готель Европейський

Вартовий Айфлевої вежі.

Цими днями минуло 50 років від часу, як на Айфлевій вежі в Парижі повісили державний прапор на знак, що вона готова. Всеж іще 2 місяці треба було робити порядок довкола цього залізного велитня, здіймаючи з нього будівельний матеріял, заки публика могла 1. травня почати його відвідувати. 1. травня президент Карно запросив до себе до палати всіх робітників, які працювали при будові вежі. З них досі живе тільки єдиний 76-літній Алезі, що має титул „ветерана Айфлевої вежі“. 32 роки він працював при ній як шлюсар. Шлюсарі при цій вежі не перериваюгь ніколи своєї праці. Вони мусять перевірювати 1,050.846 шруб і заклепок, що скріплюють 9 і пів міліона кіля сталі, з яких складається вежа. Найнебезпечнішим ворогом такої будівлі є ржа і треба раз-у-раз перевірювати, чи вона не розкладає будівлі. Алезі памятає досі дуже добре інжиніра Айфеля, який зранку до ночі сидів за працею на 3-ому поверсі своєї вежі, де мав дві маленькі кімнати. Там він і прожив до самої смерти, досить виґідно, з телефоном і водопроводом, які сам собі приспособив. Це приватне мешкання Айфеля перемінили після його смерти на метеорольоґічну стацію. Старий Алезі живе і досі на горі вежі, вже не працює обовязково тільки виконує „спеціяльні“ важні роботи контролі.

Фараон не поместився.

У Льондоні помер відомий дослідн[illegible] петської старовини, що в 1923 р. відкр[illegible] льордом Карнарвоном гробницю Ту-Тан[illegible] на. Леґенда про те, що кожний, хто нару[illegible] вічний спокій фараона, вмре від нещасл[illegible] випадку не виправдалась. Говард Картер [illegible] у поважному віці, 76 років після свого [illegible] ційного відкриття. 5. вересня 1922 р. він [illegible] звернув увагу на одну щілину у скелі в [illegible] лівській Долині. Він почав приглядатися [illegible] дійшов до висновку, що вона штучна. [illegible] ники заняті при експедиції мусіли відкинути [illegible] бік 200.000 тон заліза і каміння, щоб [illegible] до гробу фараона. Картер відкривши [illegible] хотів перший увійти туди, чекаючи [illegible] честь не припаде провідникові експедиції [illegible] дові Карнарвонові, що мав приїхати [illegible] другий день. На другий день, коли [illegible] відкрили гріб Ту-Танк-Амона світ [illegible] величезну сензацію, яка довго цікавила [illegible] і загал.

Присилайте передплату!

В обороні гідности українських політ. вязнів.

СОЙМ ВІДКИНУВ УКРАЇНСЬКІ ПОПРАВКИ. — НОВІ УКРАЇНСЬКІ ІНТЕРПЕЛЯЦІЇ. — РОЗЛАМ В ВУО.

(Телефоном від нашого кореспондента).

Варшава, 8-го березня.

(КТБ) В дискусії над проектом закону про вязниці промовляли сьогодні від УПР **д-р Витвицький** і **м-р Навроцький**, що обосновували поправки до згаданого закону, внесені іменем У. П. Р.

Д-р Витвицький у довшій промові боронив засади пошанування особистої гідности політичного вязня та обговорюючи урядовий законопроект заявив, що він станув у половині дороги. Багато уваги промовець присвятив трагедії українських політичних вязнів, яким не вільно навіть листуватися в українській мові та пригадав, як „знак часу" вислів одного з членів уряду на комісії, в якій той заявив, що як би українцям дозволити вести листування в рідній мові, то треба би також зробити це для китайців. Хоч на комісії відкинули його поправки, пос. Витвицький представив на пленумі цілу низку нових поправок.

Мотивацію посла Витвицького підтримав у своїй промові посол Навроцький, що зголосив від себе також кілька суттєвих поправок. Всі ті поправки сойм відкинув при спротиві українських і жидівських послів.

На цьому повному засіданні маршал Маковський прийняв до булави три нові українські інтерпеляції:

Посол д-р Лисяк інтерпелював міністра внутрішніх справ „в справі побиття українців військовим відділом у громаді Крушельниця, волость Підгородці, стрийського повіту, 16-го лютого ц. р.". Посол інтерпелював на підставі власних відомостей про криваві події в тій місцевости, де відділ полевої артилерії побив багато селян внаслідок фальшивої інформації, начеб то крушельницькі селяни свідомо побили двох польських шляхтичів. Посол інтерпелянт підкреслив, що підчас його особистої інтервенції у справі описаних подій у стрийського старости м-ра Стефанецкого, останній заявив, що нічого про події не знає. — Посол **м-р Навроцький** інтерпелював міністра внутрішніх справ про побиття 17 селян села Чолгиня, яворівського повіту відділом державної поліції 28-го лютого під командою Людвика Серединського. Поведінка згаданого відділу в цьому селі так глибоко врізалася в память мешканців, що багато з них до останніх днів переховується в довколичних лісах. — **Д-р Степан Баран** інтерпелював міністра скарбу в справі неполагоди українських прохань про емеритуру.

Заява управи В. У. О. про виключення посла **Скрипника** зустрілася з загальним обуренням на Волині. Наслідки його видно скрізь. 4-го березня ц. р. зголосив своє виступлення з В.У.О. другий посол з округи Ковель - Володимир — **Володимир Онуфрійчук.**

Інтервенція Української Парляментарної Репрезентації у прем. Складковського.

Премієр Складковський після повороту з Галичини прийняв у середу на авдієнції гол. УПР посла **Василя Мудрого**, посла д-ра **Степана Витвицького** і посла **Целевича**. Українські посли виставили премієрові дійсний стан і хід самоврядних виборів у Східній Галичині і події на їх тлі. Премієр Складковський в часі півгодинної авдієнції, на якій був приявний також директор політичного департаменту Жиборський, цікавився інформаціями українських парляментаристів та обіцяв розглянути точний та основний інформаційний матеріял в тих справах.

Дефінітивні кордони Карпатської України та Словаччини з Мадярщиною.

ВИМІНА ПОГРАНИЧНИХ ГРОМАД.

ПРАГА. КУП. Переговори словацько-українсько-мадярської делімітаційної комісії покінчилися. Вона визначила дефінітивний кордон, який не цілком покривається з демаркаційною лінією, яка обовязує дотепер. Мадярщина звертає Карпатській Україні та Словаччині 10 громад, 5 кольоній та 17 частин громад, — разом 32.000 гектарів простору з коло [illegible] населення. Карпатська Україна і Словаччина тратять приблизно тільки само: 30.000 гектарів і 15.000 населення (10 громад та 7 частин громад).

КАРПАТОУКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО.

ПРАГА. КУП. „Народні Політика" дає вияснення у справі ревізії громадянства. А саме в части республики дійшло до непорозумінь внаслідок переіменування країни. В розпорядку про громадянство сказано, що мешканці мають подавати національну приналежність, чеську, словацьку або українську. Громадянство Карпатської України мають ті, що родилися на території або звідти походять. Українці, що на підставі тих вимог не можуть доказати свого карпатоукраїнського громадянства, мусять це зголосити владі, але це не значить, що вони такого громадянства не дістануть.

У ШЕВЧЕНКОВІ РОКОВИНИ.

ПРАГА. КУП. 8. III. Сьогоднішні празькі часописи пишуть багато про життя і творчість Тараса Шевченка з нагоди 125-ліття його народин.

М. БОЙЧУК НЕ РЕПРЕЗЕНТУЄ АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ.

ВІДЕНЬ. УПС. Пресове Бюро Карпатської України повідомляло, що до Хусту приїхав на відкриття першого сойму Карпатської України Максим Бойчук, делегат американських українців. Тепер КУП подає, що М. Бойчук, згідно з заподанням заокеанської еміграції, не є ніяким представником американських українців, лише представником організації „Чорноморська Січ".

Словаки домагаються повного здійснення автономії.

ПРАГА. ПАТ. Поінформовані кола передбачають, що четвергові наради ради міністрів у Празі, в яких від словаків візьмуть участь не тільки міністер Сідор і Теплянський, але й премієр Тісо, можуть принести багато несподіванок. Сподіються, що словаки висунуть цілу низку домагань фінансової і персональної натури та виступлять із низкою закидів, передовсім, що чехи не дотримали зобовязань, які випливають зі словацької автономії.

На мадридському фронті.

БРЮСС. ПАТ. На цілому мадридському фронті панує тепер спокій, уся увага сконцентрована на подіях у місті. Інформації, що дістаються з середини обложеного міста, досить хаотичні. В одному нема сумніву, що Комітет народньої оборони і ген. Міяха вирішили зовсім розправитися з комуністами. Одні вістки кажуть, що [illegible] операції довели вже до капітуляції комуністичних відділів. Але з другого боку є вістки, що положення ще не зовсім вияснене, що в [illegible] Мадриду є ще комуністичні осередки [illegible].

У полудневих годинах в середу — кажуть [illegible] намагалися захопити Еспанський Банк і почтовий уряд, але після завзятої боротьби їх відперли. Сили ґен. Міяхи уповні панують над центром міста. Після 15-ої години в деяких дільницях міста було чути стрілянину. По вулицях кружляють появи та сильні стежі.

На підставі інших інформацій Комітет народньої оборони вже опанував положення в Мадриді. Ультимат, якого речинець минув у полудне, комуністи — кажуть — прийняли і склали зброю.

Ранком у кватирі ґен. Міяхи зголосився комуніст полк. Ортеґа, що віддався до диспозиції Комітету народньої оборони.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Субота, 9. березня 1889.

„ТРИ ШЛЯХИ" ТОПОЛЬНИЦЬКОГО.

Видавці „Музикальної Бібліотеки" вирішили вшанувати память 75 роковин народин Тараса Шевченка і тій памяті присвятили XIV-тий випуск свого видавництва. Цей випуск вийде вже цими днями прикрашений дуже гарно по мистецьки виконаним портретом Т. Шевченка і міститиме мужеський квартет композиції молодого музика Топольницького (слухача прав у львівському університеті) до слів Т. Шевченка „Три шляхи".

НАЙКРАЩИЯ ДОКАЗ.

Берлін, 9. березня. „Норддойче Альґемайне Цайтунґ" каже, що найкращим доказом того, що Сербія буде совісно виконувати свої міжнародні обовязки є те, що Тавшанович думає зменшити до половини військовий буджет.

ПАШІЧ ВЕРТАЄТЬСЯ ДО КРАЮ.

Білгород, 9. березня. Король Міляи має виїхати на якийсь час до Абації, а потім вибереться в довшу подорож на Схід. Реґентія дозволила Пашічеві вернутися назад до краю.

Арештували п. Іванну Блажкевичеву.

Дня 4. березня ц. р. арештували в Тернополі на вулиці п. Іванну Блажкевичеву, на хвилину перед її виїздом у кооперативних справах на село і зараз таки того самого дня відставили її до судових арештів у Тернополі. П. Блажкевичеву арештували зі ст. 120 кк. під закидом, що на передвиборчій нараді в Денисові мала переводити приречення, що всі виборці підуть голосувати на українську листу кандидатів.

У звязку з цією справою поліція з Яструбової арештувала цілий український виборчий комітет у Денисові та переводить дохождення.

Арештування п. Блажкевичевої, яка щойно перед кількома тижнями вийшла з лічниці, де лікувалась по відомих подіях у Денисові, викликало в Тернопільщині величезне вражіння.

Сойм і сенат.

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ СОЙМУ.

На середовому засіданні сойм прийняв законопроекти: про поширення деяких данин і монополів на відзискані землі, про загальний обовязок річевих чинитьб, про комунікацію у службі оборони держави, про організацію вязниць та про зміну розпорядку президента держави про охорону лісів.

В дискусії над законопроектом про організацію вязниць промовляли українські посли, про що пишемо окремо.

Наприкінці засідання зголошено до маршалківської булави низку інтерпеляцій.

ВІЙСЬКОВА КОМІСІЯ СОЙМУ.

Військова комісія радила над законопроектом про „Кшиж заслуґі" і „Медаль охотнічи".

В БУДЖЕТОВІЙ КОМІСІЇ СЕНАТУ.

Буджетова комісія сенату радила над законопроектом про дотації на Ф.О.Н. та про інвестиції.

ЗА ЖОВТОБЛАКИТНИЙ ПОЯС.

ВІДЕНЬ. УПС. „Нова Свобода" повідомляє з Буковини, що перед військовим судом у Чернівцях станула селянка Параска Марущак за те, що носила пояс у жовтоблакитних барвах. Суд засудив її на грйвну у висоті тисячі леїв.

ПОМЕР КОЛИШНІЙ МІНІСТР ПРОФ. ЗАВАДЗЬКИЙ.

У Варшаві помер б. міністр скарбу Владислав Завадзький, професор високої торговельної школи у Варшаві та виленського університету.

УРЯДОВА ПАРТІЯ Й ОПОЗИЦІЯ В МАДЯРЩИНІ.

БУДАПЕШТ. ПАТ. На засіданні урядової „Партії мадярського життя" у висліді обєднання з давньою урядовою партією, яке заініціював в. премієр Імреді, вибрано головою барона Вай, дотеперішнього державного підсекретаря в президії ради міністрів. До партії належить 115 послів. Це число ще не дає більшости, але разом з іншими проурядовими групами буде 141 послів проти опозиційних.

НОВИНКИ

ПЯТНИЦЯ

10 БЕРЕЗЕНЬ.

Ст. ст. 25. лютого 1939.
Тараса сп.
Лат. 40 мучеників.
Сонце: схід — 5.49, захід: — 17.20
Місяць: схід — 0.00, захід — 8.85.

Завтра: 11. березня. Субота.
Ст. ст. 26. лютого 1939.
Порфирія.
Лат. Константина.
Сонце: схід — 5.47, захід — 17.22.
Місяць: схід — 0.05, захід — 9.15.

— **Конфіската „Діла“.** Вчорашнє ч. 53 „Діла“ підпало конфіскаті за три місця в передовиці, а саме один розділ у першій шпальті, один розділ у другій шпальті та за ціле закінчення. Ми видали другий наклад.

— **Повне видання творів Лесі Українки в 10-и томах** в передплаті 35 зол. Замовлення в ратах по зол. 5 або за готівку зол. 30 просимо надсилати на адресу В-ва „Українська Книгоспілка“, Львів, вул. Оборони Львова ч. 14. Вже вийшов з друку IV. том. 434 —?

— **Магазин постелі Р. Джала — Львів, Хорущини 5, поручає ковдри, матраци — переробляє ковдри по 4 зол. матраци по 6 зол. Приймає піря до прання. Тел. 294-81** 1282 88-100

— **Крайцерівську Сонату** Бетовена, твори скрипкові Мендельсона (концерт), Чайковського, Людкевича, Крайслера та фортепіянові, Ліста, Штравса, почуєте в неділю 12. ц. м. в год. 19.30 в малій салі Музичн. Т-ва ім. Лисенка у Львові. Грає скрипак Евген Цегельський, при співучасти піяністки Володимири Божейко.

— **Карпатоукраїнська радіовисильня з Хусту** висилала у вівторок, дня 7. березня ц. р. знову пробні слуховища на хвилі 210 від 20.—24. год. Цим разом іще ліпше й виразніше було чути: співи (баритонове сольо „Ой, Дніпре, мій Дніпре; Гандзя), орхестру (коломийки, гопак), фортепіянові твори, саксофон і т. д. Голос був куди чистіший, ніж 1. березня, таксамо куди краще чути було всіх трьох спікерів: українського, чеського й німецького. Не було враження, щоб перешкоджали сусідні радіостації: мадярська (Мiскольц на хвилі 209) та німецька.

— **Зміна адреси Музею ВБУ.** Музей Визвольної Боротьби України у Празі з початком цього року перепровадився з нанятого помешкання у свій власний Український Дім, придбаний для Музею за жертви українського громадянства. З цієї причини Музей просить надсилати надалі всю кореспонденцію й посилки на його нову адресу. Зокрема Музей просить всі редакції та видавництва перевести на цю адресу висилку всіх їхніх видань. Нова адреса Музею ВБУ: **Ukrainske Museum, Praha-Nusle II., Horymirova 6. Czecho-Slovakia.**

— **Обовязкові табори праці для матуристів.** Цього року введуть уперше обовязкові табори праці для матуристів. Учнів другої ліцеальної кляси, які у квітні або травні зложать матуру приділять до таборів праці, які триватимуть к. 6 тижнів, щоб абсольвенти середніх шкіл мали ще змогу підготовитися до конкурсових вступних іспитів в університетах і політехніках.

— **Буджет міста Львова.** У львівському магістраті підчас нарад над буджетовим прелімінарем на 1939/40. р. виголосив промову през. міста Островський, який заявив, що довги міста зменшилися за минулих 5 літ на 1,857.0000 зол. Чисте майно міста, обчислене за минулих 4 роки, значить до березня 1938 р. збільшилося на 15,167.000 зол., значить, до загальної суми 186,033.000 зол. Вартість збудованих доріг, не зачислених до майна, піднеслася на 8 міліонів золотих. Прелімінар замикає сума 30 і пів міліона зол., в чому звичайні видатки дають суму 17,460.000 зол., інвестиції 13,000.000 зол. На консервацію доріг призначено 1,013.000 зол.

— **Загальні Збори Т-ва Охорони Льокаторів і субльокаторів у Львові.** В четвер 16. ц. м. відбудуться у великій салі при вул. Бурлярда 5 загальні збори Т-ва Охорони Льокаторів і Субльокаторів із звичайним порядком нарад. Початок зборів у год. 6. вечором, на випадок недостачі відповідної кількости присутніх, збори відбудуться годину пізніше.

— **Нові роди папіросок.** Польський тютюневий монополь випустить небавом два нові роди папіросок, а саме папіроски з туткою під назвою „дамес-фільтр“, які матимуть фільтр із ліліни та папіроски без тутки „балтик“, які матимуть теж фільтр із спеціяльно спрепарованої вати. Нові папіроски робитимуть із кращих сорт орієнтального й балканського тютюну.

— **З польських осягів.** На зборах головної управи „Польської Мацежи Школьної“, що відбулись у Варшаві 3. березня при участи представників самоврядних та офіціяльних установ, виголосив цікавий реферат директор Йосиф Штемлєр. Він заявив, що „Мацеж Школьна“ утримує тепер на східних землях: 304 вселюдних шкіл, 10 середніх шкіл, 32 фахових шкіл, 254 курсів для передпоборових, 33 бурс та захоронок, 2.032 бібліотеки. Далі сказав він, що на Волині масово вертаються до польщини; **дотепер 200.000 „зрутенізованих поляків вернулося вже на лоно мацежи“.**

— **Власник фікційних пресових аґенцій.** Не лицювало маґістрові права Іґнацові Салямонові Салерові братися до якоїсь важкої праці й тому він зробив себе співвласником фікційних львівських пресових аґенцій. Найгірше на його пресовому підприємстві вийшла катовицька фірма „Гага“, яка віддала Салерові до комісової продажі часописи, а Солер заінкасованих грошей не віддав, тільки присвоїв собі. За спроневірення 1200 зол. обвинувачує віцепрокуратор.

— **Пописи львівських вломників у середмісті.** У вівторок уночі, коло год. 3. пописувалися в середмісті Львова банда вломників, яка спершу „взяла приступом“ станок Півка на розі вул. Зиблікевича й Миколая. В тому менті, коли вломники, розбивши двері, почали забирати товарі один із шоферів, якого таксівка стояла оподалік станку счинив алярм і сполошив злодіїв. Вломники зовсім тим не зразилися, лиш … на пл. Академічну, спробувати щастя у … з тютюном і часописами М. Терлецького. … вломили вони ломом двері і забрали тютюн, … піроси, прилади до куріння, марки і т. д. … му 300 зол. Власник станку запримітив влом … йно рано, коли прийшов до своєї крамниці. … бох випадках вломники пописувалися в серед… сті, біля становища таксівок, при світлі … лямп, у сусідстві двох великих кварень.

— **Львівська хроніка.** Не мав щастя … Крайтер та Леопольд Плер, яких поліція … тувала саме в тому менті, коли вони намага… вломитись до мешкання Ройзи Розен при … Казимирівській. — Перед трьома днями … із дому до школи й не вернувся вже 16-… Іван Цалий, учень III кл. гімназійної. Батьк… нулися за допомогою до поліції. — Юлія … (Личаківська 6) прийняла собі на лихо суб… торку, яка перед кількома днями украла … господині 400 зол. готівки, футро й золот… ручку вартости 380 зол. Ясно, що за суб… торкою слід застиг. — Анна Федишин із … ного пов. Скалат не знала ще Львова, коли … носила в кишені плаща. Зате добре „знав“ … провінціональних гостях якийсь … „спец“, коли вспів Анні Федишин витягну… помітно 30 зол. і щезнути як камфора.

— **Виборчий дивогляд.** У громаді Дуліби … Бучач зголошено до громадської виборчої … місії між іншими листами теж одну … чу листу, яка має 24 кандидатки на радн… кандидатки на заступниць радних. Листу … шено зовсім правильно і на неї відбудеться … лосування. ПАТ подає, що Дуліби — … польське село, та що цей дивогляд є … боротьби за мандати.

— **За протипольські демонстрації у …** Як подає ПАТ, окружний суд у Золочеві … за участь у протипольських демонстраці… жовтня м. р. у Зборові таких підсудних … ців: Павла Коковського, Андрія Мельни… колу Качмаровського, Івана Грицая, … маровського й Павла Борисника — … 8 місяців вязниці, малолітнього Михайла … ра — віддано під догляд родичів.

— **Підпалила церкву.** У Старій Розі (… щина) громадські вартівники заприміти… гонь у дочерній церкві св. Пятниці. … гасили. Як виявилося, вогонь підкла… хвора 25-літня Катерина Слович. … церкву, піроманка, зі захопленням … лася полумю, співаючи і плескаючи …

— **Містечко Нароль у вогні.** Вчора… вибухла пожежа в пекарні Айсіґа Фрея … пов. Любачів. Вогонь почав швидко … тися та за нецілу годину обхопив … течка. Серед мешканців вибухла … бо під ту пору багато мешканців уже … цілої околиці зїхалися пожежні сторо… вони не могли дати собі ради з … обхопила 23 посесії. Всі доми на … рені згоріли, кількасот родин … даху над головою. В Наролі створ… допомоги погорільцям.

ПАМЕЛЯ ФРАНКО. 3

Брехня.

Оця заява спричинювала Мікові новий клопіт і він промимрив:

— Моя кохана, не роби того.

— А чому?

— Ну так, думаю, що будеш змучена. Думаю їхати в десятій.

— Я їду щойно верхи в одинацятій!

— Тимбільше потребуєш довшого відпочинку, — сказав Мік весело і додав: — ні, кохана, тобі не треба так трудитися, я не дам собі самий раду.

—Ну, то так, Міку, я прийду ще до готелю тебе попрощати.

— Коли?

— Коло восьмої. Мені це буде по дорозі до Бульонського ліску. Вони так збудять тебе вчасно, коли маєш їхати в десятій.

— Я може поїду аж у дванацятій, бо хлопець обіцяв мені вистаратися карту на місце в літаку Золота Стрілка, коли зможе.

— Ах так? Він тобі це обіцяв? То нічого. Я прийду на всякий випадок коло восьмої, щоб ти міг наздужати і в десятій. Добраніч Мікі, і не забудь з ласки своєї затягти авто до шопи. Тут маєш ключі.

Вона ждала кілька хвилин на хіднику, заки червоне світло авта згасло. Париж у тім часі чи... був якийсь завмерлий і тонув в тінях ночі.

Джойсса відійшла з усміхом мелянхолійної пожерениці, підтягнувши брови.

Цієї ночі Мік спав серед хропіння і забув про Аталянту. Пробудився дуже раненько, бо здавалося йому, що хтось стукнув до дверей. Він вимовив: „Увійдіть!“ і відвернувся до стіни. Було вже ясно. Було пів до сьомої. Сонце продиралось крізь віконниці — а довгі жмутки проміння відріжнили гнучку постать Джісси, убрану у чорну сукню до їзди верхи. Вона махала батогом понад сонною і потонулою в подушках головою Міка.

— Міку, вставай, щоби не спізнити поїзду! — кричала.

Він витягнувся, позіхнув і сів не дуже радо приймаючи той визов.

— Дитинко, відрік, ще дуже рано. Страшенне раненько!

Тут пригадав собі останню нічку і свою брехню.

— Ага, то так, — сказав скоренько. — Маю час до дванацятої. Хлопець вистарав карту на Золоту Стрілку.

— Знаменито! То засни собі ще якийсь часочок. Ти вже спакований?

— Не цілком, ще лиш одна валіза.

Вона стояла усміхнена і бадьора.

— Прегарна днина сьогодні, матимеш прегарну переправу через Канал!

— Авжеж! Еге!

Вона поцілувала його в чоло і вийшла так тихенько, що він, уснувши ще раз і збудившися пізніше, був певний, що її прихва відбулася у сні, а не на яві. Замість того, щоб бути щасливим з огляду на ті три дні свободи, почував якусь утому, біль голови, невдоволення, ба навіть сором. Боявся стрінути Джойсу в … Но, но, але цього не буде! Париж … кий, хоча... Усів і витягнувши руку … ну, задзвонив до Ріца. Положив голов… душки і приложив слухальце до вуха …

— Пані ґрафиня де Вілей?! Гальо … та?... брийлень! Тут говорить Мік.

— Гальо Мікі!

— Щож зробимо сьогодні?

— Я замовлена на другий сні…

— Ох, — відповів Мік збенте…

що по сніданку?

— Маю йти до кравчині.

— А після кравчині.

— Наша зустріч при сніданку … пригадала йому Аталянта.

— Не міг би... не міг би я … раніше?

Вона зареготалася і не сказала …

— Чи я міг би прийти на чай?

— Авжеж, коли хочете.

— В четвертій?

— Ох, краще аж пів години …

— Так і я думаю.

— А може три на пяту?

— Гаразд, — сказав і повісив … заки вона мала б змогу відложити … ще на пізніший час. Графиня … централі, пригадавши собі щось … ла ще сказати до того пана, але … повіла діловито: „Той пан уже … парату, а знову дзвонити і … наново не виплатилося.

Подяка.

Вп. Панові Д-рові Яремі Малисові за переведення тяжкої а успішної операції нашому синові Андрійкові й за батьківську опіку в часі його видужання та Сестрам за труд і совісний догляд складають щиру подяку

Олена і Роман Харамбури.

— **Сензаційний епільог великої крадежі в Золочеві.** Невеселі мала минулорічні Різдвяні Свята власниця реальности в Золочеві п. Цесельська, хоч на Святий Вечір перебула весело, в гостині у своєї сестрінниці, замужньої зі ст. постерунковим Кузьмінським. Разом із сестрінницею вона була опісля на „пастирці" в костелі, але коли над раном вернулася домів, застала в своїй хаті сліди по непрошених гостях і брак готівки 10.600 зол., що її недовго передтим дістала вона з продажі нерухомостей. Як підозрілих у крадежі арештовано тоді двох мужчин, яких Цесельська бачила, коли верталася з костела коло своєї хати. З причини недостачі доказів арештованих пустили на волю. Кілька днів тому арештували згаданого постерункового Кузьмінського, бо при несподіваній ревізії знайшли в нього дома, в сіннику, більшу готівку.

— **Авто з порому злетіло до ріки.** В неділю вечором трапилася на поромі у Свінемінді (Німеччина) автомобілева катастрофа. Авто, яким їхало троє людей, сточилося з порому до ріки й затонуло. Щойно по кількох годинах удалося авто видобути з ріки.

— **Директори банку вломилися до власної каси.** Румунська поліція викрила в Чернівцях великі девізові надужиття при допомозі закордонних чеків, банком братів Сойфер і с-ка. Маніпуляції того банку спричинили румунському скарбові кількасот міліонів леїв страт. Поліція арештувала директора банку Давида Сойфера й 5 урядовців банку. Співвласники банку Фріц і Герман Сойфер, яких поліція не встигла арештувати, закралися вночі до опечатаного поліцією банку, зірвали печатки й забравши з каси 2 і пів міліона леїв, утекли в невідомому напрямі. В цілу справу замішані інші банкові установи Румунії.

РОВЕРИ на сплати
М. КАННЕР
Львів
Казимира Вел. 12.

Зі судової салі.

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН.

Дня 8. березня ц. р. трибунал львівського окружного суду у складі с. с. о. с. Понуркевич, Добровольський і Цибульський судив 22-літнього Галапаца Теодора, гімн. абсольвента, за приналежність до ОУН зі ст. 97. к. к. і Фітя Дмитра за те, що мав і переховував стітній кріс військового типу.

Підсудного Галапаца признав трибунал винним і засудив на 5 літ вязниці, 10 літ позбавлення громадянських прав і 5 літ поліційного нагляду, а підс. Фітя звільнив.

Боронили адвокати д-р Шухевич і д-р Сосюкало.

ЗА НАКЛИКУВАННЯ ДО ВІДІРВАННЯ ПОЛУДНЕВО-СХІДНИХ ЗЕМЕЛЬ.

2. ц. м. відбулася перед окружним судом у Золочеві розправа проти Василя Стангірського з Нестанич, пов. Радехів, якого обвинувачували в тому, що він у березні 1938. р. в рефераті, що його він виголосив на Шевченківському святі, „закликав мешканців греко-кат. обряду відірвати полуднево-східні землі від Польщі". Суд розправу відложив.

—o—

З кіна.

КІНО „АПОЛЬО": „КОРОЛЕВА ЛЕДУ".

Всі знають, хто вона. Це перша жінка, що завдяки совгам заробила міліони — норвезька дівчина, одна з найбільше популярних голівудських зірок. Для неї автори сценаріїв мусять підшукувати такі ситуації, щоб вона мала якнайбільше нагоди совгатись, танцювати і заводити крутіж ногами на леді. У цій новій фільмі маємо ще один прегарний балет, де показані зразки найновішої американської моди, здебільша зимової. Все це на тлі погідної комедії, де переплітається безжурне студентське життя з комічними клопотами нюйорських міліонерів — батька та сина. У фільмі використані найкращі артисти-коміки. Фільма до вподоби всім — старим і молодим, починаючи від дітваків.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Чистість раси.

Час до часу приходить до мене один добрий мій знайомий. Зайде, сяде, закурить і починає розчовпувати якусь проблему. Буває нею політика, література, товариське життя, кохання, економічні обставини, погода, сила волі, популяція, спорт, гигієна і т. п.

Вчора зайшов до мене знову і почав про чистоту:

„Багато тепер балачок про чистоту раси, багато з того приводу сварок, клопотів, а навіть судових процесів. Але мені в даному випадку не йде про чистоту раси (як таку!), а про її чистість."

„Культуру нації пізнати по кількости зужитого мила і по вигляді одної дискретної убікації."

Таке сказав якийсь великий фільософ, на жаль ніхто не знає його імени, бо люди спершу не брали цього вислову поважно. Щойно після довгих років переконалися, що це свята правда і з того часу кожний любить повторювати ці слова при ріжних нагодах і в ріжних формах.

Спеціяльно тоді, коли закид відноситься до чужого народу. Як приємно кинутися тоді з заскаленим зубом, мовляв, бруд, нехарність і тим подібні непорядки!..

В нас утвердилося переконання, що вправді є на світі багато народів чистих, але найчистіші то таки, ніде правди діти, ми самі.

— Французи?! Брудаси, музаї! А француженки... ніс припудрований, одяг напарфумований, а шия брудна...

— Москалі?! Не маєте поняття, що за нехарний нарід.

— Дивне! — відповідаєте. — Адже кожна родина має „баню" і щотижня в ній усі паряться?!

— Нічого не помагає. Моя бабуня за ціле життя ні разу не купалася, а як померла, то мала — скажу вам — тіло чисте як алябастер. Ні, що не кажіть, а ми таки нарід чистий!..

Переконання, а ще коли воно тверде, це велика річ.

А все таки...

— В нас, пане, хіба парубки та дівчата купаються. А вже найчастіше діти. Християнин має і без того досить нагод мокнути. Чи то на дощі як піде денебудь, чи то як коні купає, чи баба як коноплі мочить.

— Але мила при тім не вживає!?

— Ігі. Адже мило до прання, а не до купелі!

Але чого їхати на село! Тепер саме відбуваються там самоуправні вибори і всяке нипання може дехто взяти за охоту агітації. Розгляньмося по місті, до столиці краю включно.

— Коли думаєте, — перебив я — зачіпати справу другої частини вислову того фільософа, то згори кажу, що не буду про це писати.

— Чому?

— Бо вже писав.

— І...?

— І не помогло.

— Добре, коли не хочете, будете говорити тільки про першу частину: про кількість мила. Як гадаєте, багато ми мила зуживаємо?

— Залежить до чого. Думаю, що в деяких випадках дуже багато.

— Тільки без жартів... Я кажу про миття!

— Не знаю.

— А я вам кажу, що дуже мало. Не любимо того фабрикату.

— Голословя! Приклад дайте мені. Наведіть факти!

— Прикладів?! — усміхнувся. — Кілько хочете!... Зараз — і схилив задумано голову.

І я тоді побачив його шию...

Не знаю, чи це доказ на його твердження, чи виняток із правила.

Мені здається, що виняток, бо кого не запитаю — кожний каже, що ми один із найчистіших народів світа.

Галактіон Чіпка.

З концертової салі.

КОНЦЕРТ II. ФІЛІЇ Т-ВА ОХОРОНИ ДІТЕЙ ТА ОПІКИ НАД МОЛОДДЮ.

Дня 4. березня відбувся у великій салі Народнього Дому концерт заходом II. філії Т-ва охорони дітей та опіки над молоддю при участи відомих сил — піяністки п. Г. Левицької, співачки п. О. Бандрівської та молодого „хору бурсачок" під орудою елєва Музичного Інституту Лисенка п. В. Листопада. Хор зробив нам милу несподіванку доволі зручним вишколом та чистою інтонацією. Імена обох солісток, які виконали низку точок свого репертуару — самі за себе давали повну ґарантію. С. Л.

ВОКАЛЬНИЙ КВАРТЕТ КЕДРОВА.

Вокальний сольовий квартет Кедрова (зложений із російських еміґрантів у Парижі), якого вечір відбувся 3. ц. м. в салі П. М. Т., це один із дуже небагатьох, рідких появ „ревелерсового" вокального мистецтва а капелля, в якому поза незвичайними зовнішніми технічними та звуковими ефектами і „тріками" — треба подивляти ще й високу та глибоку мистецьку та музичну культуру. Це виявляється не тільки у збереженні стилю і міри виконання, вільного від всякої шаржі та переборщення, але також у програмі, зложеній із самих висококвартісних авторів і творів. Провідник квартету п. Кедров (сеніор) є також зручним аранжером народніх жанрів для свого квартету. С. Л.

—o—

Спорт.

КОМУНІКАТ ФІЛІЇ К. Л. К. У ЛЬВОВІ.

Філія КЛК Львів пригадує своїм членам, що Загальні Збори Філії КЛК у Львові відбудуться зі звичайним порядком нарад в суботу 11. березня ц. р. в год. 18-ій в новій домівці клюбу при вул. Рутовського ч. 22 III. п. (Народній Дім). Присутність усіх членів обовязкова.

УКРАЇНА — ГАСМОНЕЯ.

Товариські змагання обох дружин відбудуться в неділю 12. ц. м. в год. 2.30 пополудні на грищі Чорних.

Обі дружини виступлять в найкращих складах.

МАДЯРСЬКА ЛІГА.

Новпешті — Електромош 1:1, Ференцварош — Будафок 2:2, Гунгарія — Сольнок 2:2, Уйпешт — Сеґед 3:1, Фебус — Бочкаї 3:0, Кішпешт — Цеґлед 4:2, Сальґотарян — Сіоветакос 2:2.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ:

RUCH SŁOWIANSKI. Miesięcznik, poświęcony życiu i kulturze Słowian, Rok IV. Nr. 1. 1939. Lwów.

MORZE I KOLONIE. Organ Ligi Morskiej i Kolonialnej. Rok I. (XVI). Nr. 2. Luty 1939. Warszawa.

PLON. Ilustrowany miesięcznik rolniczo-ogrodniczy, Rok VI. Nr. 2. Luty 1939. Chorzów.

—o—

Листування Адміністрації.

Н. і К. Ортинські, Павлічна: Квоту зол. 15.— вписали ми з відомих причин на передплату.

Е. Лаврівський, Львів: Квоту зол. 5.— вписали ми з відомих причин на передплату.

Листування Редакції.

Вп. Авторові допису про самоуправні вибори у Станиславівщині („Діло", ч. 49): Ми засипані дописами про підготову і хід виборів так, що мусіли б хіба заповняти всі сторінки „Діла", щоб увесь той матеріял використати (про цензуру тут не згадуємо!). З Вашого ширшого допису ми помістили тільки частину, бо рахувалися з нинішніми цензурними умовинами та з місцем у газеті.

Театри.

Великий Театр.

Четвер 9. III. год. 7.30 веч. „Пташник з Тиролю" оперетка.

Пятниця 10. III. год. 7.30 веч. „Пташник з Тиролю".

Субота 11. III. год. 7.30 веч. „Пташник з Тиролю".

Театр Ріжнородностей

Середа 8. III., четвер 9. III., пятниця 10. III. і субота 11. III. Виступи театру „Варшавський Цирулик" у ревії „Хтось із нас збожеволів".

Український Театр ім. І. Котляревського.

ПІДГАЙЦІ:

9. III. Пригода в Черчі.
10. III. На полі крови.
11. III. Корка з Львова.
12. III. Зоря над Почаєвом.
13. III. Шарика.

Дня 1, 2, 3 і 4. IV. ц. р. гратиме театр у Львові.

ШАФКОВІ КУФРИ
валізки, міхи на постіль, коробки на капелюхи та комірці, багажові паси по найнижчих цінах поручає — — — — робітня і склад гуртової продажі
Н. БАРЕР, ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА Ч. 2.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

БЕЛЗ:
9. III. Пісня Бескиду.
10. III. Дай серцю волю.
11. III. Гетьман Полуботок.
12. III. Невольник.

УГНІВ:
13. III. Безталанна.
14. III. Пісня Бескиду.
15. III. Дай серцю волю.
16. III. Мати наймичка.

КІНА.

АМПІР: „Украдене життя" з Єлисаветою Бергнер.
АПОЛЬО: „Королева лелу" (Соня Гевіе).
АТЛЯНТИК: „Геройська стежа" та „ФІС".
БАЙКА: „Буревій" та додатки.
БАЛТИК: „Марко Польо".
ВАНДА: „Панна з посте-рестанте", „Зерона ескадра".
ГРАЖИНА: „Остання бригада".
ЕВРОПА: „Зазе".
КАСІНО: „Трьох приятелів".
КОПЕРНИК: „Гібральтар".
МАРУСЕНЬКА: „Лист до матері".
МЕТРО: „В огні стрілен", „Мій пан муж".
МІРАЖ: „Індійська гробниця".
МУЗА: „Царівна Снігурка".
ПАКС: „У тіні хреста".
ПАЛЯС: „Суез" (Льорета Йонг, Аннабеля, Тирон Павер).
РАЙ: „Під фальшивим обвинуваченням".
РІЯЛЬТО: „Шікаго".
РОКСІ: „Серце моє належить до Тебе" — Веніяміно Джілі.
СВІТ: „Володар Каліфорнії" (Люіс Тренкер) і колірові додатки.
СВЯТОВИД: „Розалія", „Проступник".
СТИЛЕВЕ: „Залюблена пані" та ревія.
ТОН: „Циганка", „Польо".
УТІХА: „Правда перемагає" і ревія.
ХИМЕРА: „Синій лис" із Зарою Леандер.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(Марійський Майдан)
„Абісинія".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 9. березня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Популярна музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для вселюдних шкіл: Лекція малого Шопена, 11.25 Пісеньки у вик. Галлі Курчі та Вен. Джілі, з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 14.00 Концерт бажань, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Гутірка технікa з молоддю, 15.15 Клопоти та ради: Лист із Парижа, 15.30 Орх., 16.20 У хлібороба, авд. для ліцеальної молоді, 16.40 Форт. твори на 4 руки, 17.15 Авд., 17.20 З чого будемо брати енергію за сто літ, 17.30 „Горчицький" авд. у вик. хору, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Для села: Заввагн перед засівом. Комунікати Хліборобського Т-ва, Популярна музика (балалайка), 18.30 Поважна і легка музика, гутірка, 19.00 Розр. музика, орх., соіо, форт., 20.40 Веч. денник, спортовий комунікат, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Твори Венявського, скрипка, 21.35 Означення морального добра, літер. нарис, 21.50 Спорт, 21.55 Репортаж львівських підлиbарень дзеркал, 22.20 Нові видання про Львів, 22.35 Літер. вечір Ст. Василевського, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Пятниця, 10. березня 1939

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Година господині: „На чому можемо заощадити", ради, вістки, музика з пл. 11.00 Для шкіл: „Пелагія" авд. для старших дітей, 11.25 Китиці на оперетові теми, пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 14.00 Інформаційна Газетка в українській мові. **14.10 Пісні у виконанні Софії Гаврищук (мецосопран); у програмі: Степовий, Людкевич, Лисенко, Мусоргський, Січинський,** 14.30 Фрагмент із повісти А. Дигасінського, 14.45 Ліга охорони звірят, 14.55 Біржа, 15.00 По широкому світі, авд. для молоді, 15.20 Спортовий порадник, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Гутірка з хорими, 16.25 Концерт солістів: органи, віол., 17.20 Доми тишини та спокою, хор сліпих дітей, 17.45 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.50 Р. Штравс: „Кавалір Срібної Рожі", пл. з поясненнями, 18.30 Театр Уяви: „Батько", 19.00 Музика Ів. Штравса з фільму „Великий вальс", орх., тенор, обой, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Хор, 21.15 Симф. концерт, 22.30 Книжка та знання: Географія, 22.45 Музика з пл., 22.55 Інформ. авд., 23.00 Ост. вістки. 23.05 Закінчення програми.

Субота, 11. березня 1939.

7.00 Ранішній денник. 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Розривкова муз. з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.21 Легкі форт. мініятури, 11.57 Сигнал. 12.03 Полуднева авдиція; у перерві: Газетка, 14.00 Орх., 14.45 Господарські вістки, 14.50 Інформації, 14.55 Програма на завтра, 15.00 Театр Уяви для дітей: „Про царівну та сім очайдушків", з муз., 15.30 Орх.. 16.00 Пополудневий денник, 16.08 Господарські вістки. 16.20 Літературна хроніка, 16.35 Віденська музика, 17.20 Дивогляди природи, 17.35 Дуети Брамса, сопран, мецосопран, 17.50 Господарство та війна, 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції 18.05 Спортова гутірка, 18.15 Гутірка зі слухачами./18.20 Шахтарі у Бельгії, Там шум Прута і Черемоша, авд для дітей, 19.15 Розр. концерт. спів, саксофон, мандоліни, форт., 21.00 Розр. концерт, 21.40 „Куритко" скеч, 22.00 Трансм. з Льондону: Розр. концерт, 22.40 Танк. музика з пл., 22.05 Інформ. авд., 23.00 Останні вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 9. березня 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА **7.20, 12.50, 16.00, 19.00, 22,15 Вістки в українській мові.** БЕРЛІН 15.00 Оперетові мельодії, 17.00 Форт., 20,10 Танк. музика. БУДАПЕШТ 19.45 Циг. музика, 20.50 Концерт із муз. академії, ВІДЕНЬ 18.50 Квінтет ес-дур Бетовена, 19.20 **Вістки в українській мові,** 20.00 Спів, форт., ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 10.00 Нар. пісні, 13.15 Легка музика, 15.40 Гутірка про Швецію, 18.30 Соната а-дур Франк-а на скр. і форт., 20.40 Розр. музика, МІЛЯНО 17.15 Вок. концерт, 21.00 Скрипка, ПРАГА 15.15 Танки Двожака, 18.25 Військ. орх., 21.10 „Борис Годунов" оп. Мусоргського, фрагм., ПАРІ ПТТ 18.45 Арфа, 20.30 Пісні, РАДІО ПАРІ 20.00 Легка музика, 21.15 Пісні без слів Мендельсона, 21.30 Симф. концерт, РИМ 17.15 Танк. музика, 21.00 „Федра" оп. Піцетія, СОФІЯ 18.30 Розр. музика, 19.00 Спів. 1930 Орх. концерт, 22.00 Танк. музика.

Пятниця, 10. березня 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА **7.20, 12.50, 16.00, 19.00. 22.15 Вістки в українській мові.** БЕРЛІН 21.10 Розр. музика, БЕРОМІНСТЕР 20.00 „Ріголето" оп. Вердія, БУДАПЕШТ 17.10 Шубертові пісні, 22.30 Циг. музика, ВІДЕНЬ 15.30 Скрипка, форт., **19.20 Вістки в українській мові** 20.0 Концерт фільгармонії, 22.30 Розр. музика, - ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 22.30 Квартет оп. 14. Бетовена, КЕЛЬН 21.00 „Цирульник із Багдаду" оп. Корнеліюса, КОПЕНГАГЕН 21.00 „Орфей і Еврідика" оп. Глюка, МІЛЯНО 17.00 Форт., баритон. ПРАГА 18.25, 19.10 Розр. музика, 19.25 Нар. пісні, 20.25 Увертура Двожака, РАДІО ПАРІ 18.05 Камер. музика, 19.15 Спів, 21.30 Театр Уяви: Маленька Доріт, РИМ 17.15 Танц. музика, 21.00 Симф. концерт, СОФІЯ 18.15 Популярна музика, 19.00 Скрипка, 19.30 „Турандот" оп. Пучіні, ФЛЬОРЕНЦІЯ 20.30 „Трістан і Ізольда" оп. Вагнера.

Субота, 11. березня 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ, БРАТИСЛАВА **7.20, 12.50, 16.00, 19.00, 22.15, Вістки в українській мові,** БЕРЛІН 18.00 Танк. музика, 19.00 Розр. мельодії, БУДАПЕШТ 17.40 Орх. концерт, 19.20 Народні пісні, ВІДЕНЬ 15.30 Пісеньки, оповідання, **19.20 Вістки в українській мові,** ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 14.00 Муз. вечірка, 20.10 Розр. вечір, ЛЯЙПЦІҐ 19.50 Концерт орх., скр., МІЛЯНО 20.30 Розр. концерт, 21.00 Вечір опер Зандонаї, МЮНХЕН 18.45 Веселі нар. мельодії, ПРАГА 19.10, 20.00, 20.30, Легка музика, 22.30 Танк. музика. ПАРІ ПТТ 18.00 Симф. концерт, 21.30 Опера, РАДІО ПАРІ 18.05 Газетка для дітей, 19.15 Авд. для дітей, 21.15 Пісні, РИМ 21.00 „Країна усміху" оп. Легара, СОФІЯ 17.00 Танки, 18.30 Популярна музика, 20.00 Спів, ФРАНКФУРТ 20.15 „Цімста лилика" оп. І. Штравса.

ВАЖНЕ ДЛЯ ПАНІВ!
НАЙЛІПШІ
УВАГА! ЦІНИ СТИСЛО ФАБРИЧНІ

БРИТВИ І АПАРАТИ до голення можна дістати тільки в старій і фаховій перфумерії
С. ФЕДЕРА, Сикстуська 2.
Коперника 15 а і Галицька 16
НАЙБІЛЬШИЙ вибір ножиків до голення, кишенкових ножиків, ножичок, пильників, пенсеток та інш. сталевих виробів

Радіокутик.

ЧЕСЬКА ПРОПАГАНДА У РАДІО.

До програми радіовисильні Прага II, одної з найновітніших чесько-словацьких радіостацій, введено широко намічену пропагандову ділянку. Щодня в год. 9.30 ввечір відбуваються концерти названі „Чехо-словацька грає та співає". У цю авдицію входять народні танки, співи та характеристична чесько-словацька музика. У неділі такий концерт попереджує промова у чужій мові. Другою новинкою є низка відчитів з ділянки історії та розвитку суспільного життя у державі. Ці авдиції висилають в год. 10.50 ввечір та відбуваються по черзі в таких мовах: англійській, німецькій, французькій, італійській, польській, еспанській та есперанто. Радіовий денник подають що вечір в год. 9.20. в англійській мові. Цю авдицію подає одночасно і короткохвильна радіостація. Год. 10.00 ввечір, обі ці станції висилають годинний концерт, що складається з творів чеських та словацьких композиторів.

НАЙСТАРША У СВІТІ ЛЮДИНА ПЕРЕД МІКРОФОНОМ.

Найстаршою людиною у світі є 123-літній мешканець Полудневої Африки. Представник американського радіофонічного Тов. НБК перебув 625 км. дороги, щоб дістатися до небуденного старця та награти на кружках інтерв'ю, в якому старець оповів про своє життя та причини своєї довговічности. Це інтерв'ю подала радіостанція Сполучених Держав у Йоганісбургу. На жаль авдиція, яку здобуто з таким зусиллям вийшла слабо, тому що тихий голос та невиправна англійська вимова старої людини, було дуже зле чути у трансмісії

Біржа.

ГРОШІ

Бельґи бельґ. 89·10—89·52, **Долари америк.** 526·50—529·50, **Долари канад.**—525·00—528·00. **Фльор. гол** 281·00—282·72 **Франки франц.** 14·01—14·12, **Франки шв** 120·00—120·85. **Фунти англ.** 24·73—24·97 **Ґульд. данц.** 99·75—100·25 **Кор. данські**—110·25—111·48, **Корони норв** 124·45—125·52 **Корони шведські** 127·50—128·42, **Ліри іт.** 27·97—26·9·, **Марки фінляндські** 10·70—11·01, **Марки нім. срібні** 85·50—85·00.

Акції.

Банк Польський 1·2·50, **Цукор** 42·75—41·00, **Вугіль** 44·25—43·00, **Ліпьпоп** 95·75—95·50. **Моджеїв** 22·50—23·00, **Островець** 78·00—82·00, **Стараховичі** 53·50—62·00, **Жирардів** 67·25—67·50.

Папери.

4 і пів внутрішня 6·75—68·25. **3 інвест 1 ем** 97·75, **серія** 101·00—98·00. **2 ем. нем. серія** 00·00—99·00, **5 конверсійна** 72·76 **5 колійова** 69·50—67·75, **4 прем. дол** 44·00 **4 консолідаційна** 68·50—68·50.

Тенденція вдержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 7. березня 1939.

1 кг. масла десер. бльок. без оп.	3.45
1. кг. масла бочков. та експ.	зол. 3.50
1 л. молока	сот. 17—18
1 кг. яєць	зол. 1.—

Тенденція вдержана на всі артикули.

ЗБІЖЕ.

Пшениця оборот 632 тон, тенд. спокійна; жито 746, тенд. спокійна, ячмінь 267, тенд. ожвавлена, овес 44, тенд. спокійна.

Загальний оборот 2.647 тон.

Ціни артикулів без змін.

ОПОВІСТКИ.

Звичайні Загальні Збори Кружка Рідної Школи ім. Маркіяна Шашкевича (середмістя) у Львові відбудуться в суботу, 11. березня ц. р. в год. 7. вечором в салі школи ім. кор Данила у Львові при вул. Рутовського 22. III. пов. (Нар. Дім). Старшина Кружка. 532

Загальні Збори Т-ва „ПРАЦЯ" відбудуться в неділю 26. березня ц. р. в домівці Т-ва „Зоря", вул. Віринецька [illegible] I. пов. ліворуч, у год. 10-ій рано — Рада Т-ва „Праця". 529

17. **Звичайні Загальні Збори Українського Т-ва Допомоги Інвалідам у Львові** відбудуться дня 25. березня 1939 р. в год. 16 у салі Т-ва „Українська Бесіда" у Львові, вул. Рутовського ч. 22. Порядок нарад: 1) Прийняття протоколу останніх Заг. Зборів, 2) Звіт з діяльности Т-ва за 1938 рік, 3) Звіт Контрольної Комісії, 4) Уділення абсолюторії за 1938 р., 5) Вибір голови, 4 членів Гол. Ради й 2 заступників, 6) Вибір Контрольної Комісії, 7) Внесення і запити. — Коли б у визначеному часі не було достаточної скількости членів, Збори відбудуться годину пізніше з тим самим порядком нарад і важністю рішень. — Головна Рада УКТОДІ у Львові.

МЕШКАННЯ

ПОКІЙ І КУХНЯ з бальконом у віллі при вул. Запольської ч. 10 біля Личаківського парку — до винайму. 514

КУПНО — ПРОДАЖ

ТИСЬМЕНИЦЯ, продам дім без підвалу, 2 і 3 кімнати, кухні, пів тора морга поля, ціна 16.000 або заміняю, Львів. Пасічникам подасться. Грибок, Львів. вул. Петрошських 3.

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ПАННА шукає заняття в склепі, крамниці, цукорні або галянтерії. Зголошення до Адміністрації під „[illegible]"

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ВЕЛИКІ ЗАРОБІТКИ! Шукаємо агентів в кожній місцевості Галичини і Волині. Залучити марку на відповідь. Оферти просимо слати: В. Г. Варшава, пл. Наполеона, скр. почт. 109. 480

МАШИНІСТА (-СТКУ) з одночасним знанням стенографії прийме на постійну працю. Зголошення в Адміністрації „Діла" до год. 2-ої врешку або листовно.

ДО УПРАВИ сільськго господарства потребую інтелігентної, солідної і знаючої особи в середнім віці. Зголошення до Адміністрації „Діла" під „[illegible]".

РІЖНІ

ВЛАСНИКІВ реальностей у Львові (приватні особи й установи) просимо у власному інтересі подати письмово рекомендованим листом свою адресу й положення реальности. Союз Українських Власників Реальностей у Львові, Ринок 10, II. п.

ДО ЗАМІНИ парохія Поморяни в Кривниці. Парохія вигідна, при асфальтованій дорозі між [illegible] і Мушиною. Заліз. стація в місці. Кат. Уряд парохіяльний Ростоки [illegible] зупа.

ОГОЛОШЕННЯ

Приписові почтові друки і книжки до в'житку після приписів

якими кожне вилагається при... ся можна купити з Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. Для провінції висилаємо за післяплатою.

Ціни друків:
Zawiadomienie wysyłkowe
Gazetowa książka nadawcza оправлена (120 карток) оправлена (200 карток)
Książka rozsyłkowa на 480 почт. ... на 960 почт. ...

СІТКИ ДО ЛІЖОК
поручає найдешевше
ФІРМА
Френкель і Л...
Львів, Легіонів 25

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyi Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.